

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE ČIČMANY

2008

OBSAH

A/ ANALÝZA HOSPODÁRSKÉHO A SOCIÁLNEHO PROSTREDIA OBCE.....	6
A/1. Vymedzenie a charakteristika riešeného územia	6
A/2. Východiská a predpoklady	7
B/ AUDIT ÚZEMIA	10
B/1. Zemepisná charakteristika a prírodné podmienky.....	10
B/2. Klimatické pomery	10
B/3. Osídlenie.....	10
B/4. Obyvateľstvo	11
B/5. Domový a bytový fond.....	19
B/6. Erb, vlajka a iné symboly obce.....	22
C/ TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	22
C/1. Dopravný systém	22
C/2. Zásobovanie vodou.....	23
C/3. Kanalizácia	23
C/4. Zásobovanie elektrickou energiou.....	23
C/5. Zásobovanie plynom	24
C/6. Telekomunikačné služby	24
D/ SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA.....	25
D/1. Školstvo, kultúra, šport.....	25
D/2. Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	26
D/3. Správa obce	26
D/4. Obecný informačný portál a webová stránka obce	26
E/ HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA.....	26
E/1. Výrobná činnosť	26
E/2. Poľnohospodárstvo	28
E/3. Lesné hospodárstvo	31
E/4. Obchod a služby	31
E/6. Životné prostredie	32
E/7. Ľudské zdroje.....	33
E/8. Majetok obce	33
F/ SWOT ANALÝZA.....	35
F/1. Hospodárstvo	36
F/2. Technická infraštruktúra	36
F/3. Životné prostredie	37

F/4. Sociálna starostlivosť a zdravotníctvo	38
F/5. Školstvo a vzdelávanie.....	38
F/6. Šport.....	39
F/7. Kultúra	39
F/8. Cestovný ruch a public relation	40
G/ STROM PROBLÉMOV OBCE.....	43
H/ VÍZIA	44
I/ ROZVOJOVÉ POTENCIÁLY	44
J/ STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE.....	45
K/ ZDROJE FINANCOVANIA A DOSTUPNÉ EKONOMIKÉ NÁSTROJE PRE REALIZÁCIU STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	47
L/ AKTUALIZÁCIA A KONTROLA PLNENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	48
M/ PRIORITY ROZVOJA OBCE, OPATRENIA AKTIVITY	49
N/ INFORMAČNÉ ZDROJE.....	54

ÚVOD

Zákon č. 351/2004 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja hovorí o Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) a stanovuje povinnosti pre obce a samosprávne kraje vypracovať takýto rozvojový dokument. Citovaný zákon opisuje programovanie ako proces plánovania, organizovania, rozhodovania a finančného zabezpečenia a podpory regionálneho rozvoja s cieľom dosiahnuť hospodársky a sociálny rozvoj v určenom období. Na základe týchto skutočností je potrebné, aby obec Čičmany mala spracovaný takýto plánovací dokument, v ktorom budú uvedené ideové zámery, tvorivá vízia a ďalšie možnosti rozvoja obce na základe podrobných analýz a definovania silných a slabých stránok.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce odzrkadľuje v rozhodujúcej miere záujmy občanov, vytvára priestor pre riešenie ekonomických, sociálnych, kultúrnych a environmentálnych problémov v súlade s ďalšími koncepciami Vyššieho územného celku Žilinského samosprávneho kraja a príslušného mikroregiónu.

Legislatívne zázemie

Potrebu vypracovania a prijatia PHSR stanovujú príslušné legislatívne normy- Zákon č. 416/2001 Z. z. O prechode niektorých pôsobností orgánov štátnej správy na obce a VÚC. Zákon 416/2001 zahŕňa vo svojom článku 1 par. 2 úlohu vykonávania stratégie regionálneho rozvoja a vypracovania programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Na Zákon č. 416 nadväzuje Zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý stanovuje štruktúru PHSR obce a zákon č. 351/2004 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

Zákon o podpore regionálneho rozvoja 503/2001 § 17 – obec na všestranný rozvoj svojho územia a zabezpečenia potrieb jeho obyvateľov pri výkone samosprávy najmä:

a) vypracúva, schvaľuje a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a zabezpečuje jeho plnenie.

Na základe prijatých zákonov PHSR musí obsahovať: analytickú časť, ustanovenie strategických cieľov rozvoja obce a selekcia priorít, projektové zámery, návrh finančného administratívneho zabezpečenia plnenia programu. PHSR poskytuje logicky usporiadaný súbor aktivít, ktoré podporujú pokrok v jednotlivých oblastiach obce.

Význam a využitie PHSR

Vypracovaný plánovací dokument spĺňa základný princíp regionálnej politiky EÚ. Predstavuje záväzný referenčný dokument, pomocou ktorého sa môže obec uchádzať o finančné prostriedky z európskych a národných verejných fondov podporujúcich komplexný rozvoj založený na princípe trvalej udržateľnosti. PHSR zároveň umožňuje obci koncepčné a plánové riadenie, spolufinancovanie rozvojových projektov i vlastných investičných a iných aktivít, prípadne aktivít, ktoré sú financované zo zdrojov súkromných investorov. Keďže PHSR vzniká v súčinnosti s názormi, potrebami a prioritami vyjadrenými obecnou komunitou, stáva sa z krátkodobého a strednodobého hľadiska rozvoja základným zastrešujúcim územným plánovacím dokumentom.

PHSR ako živý dokument

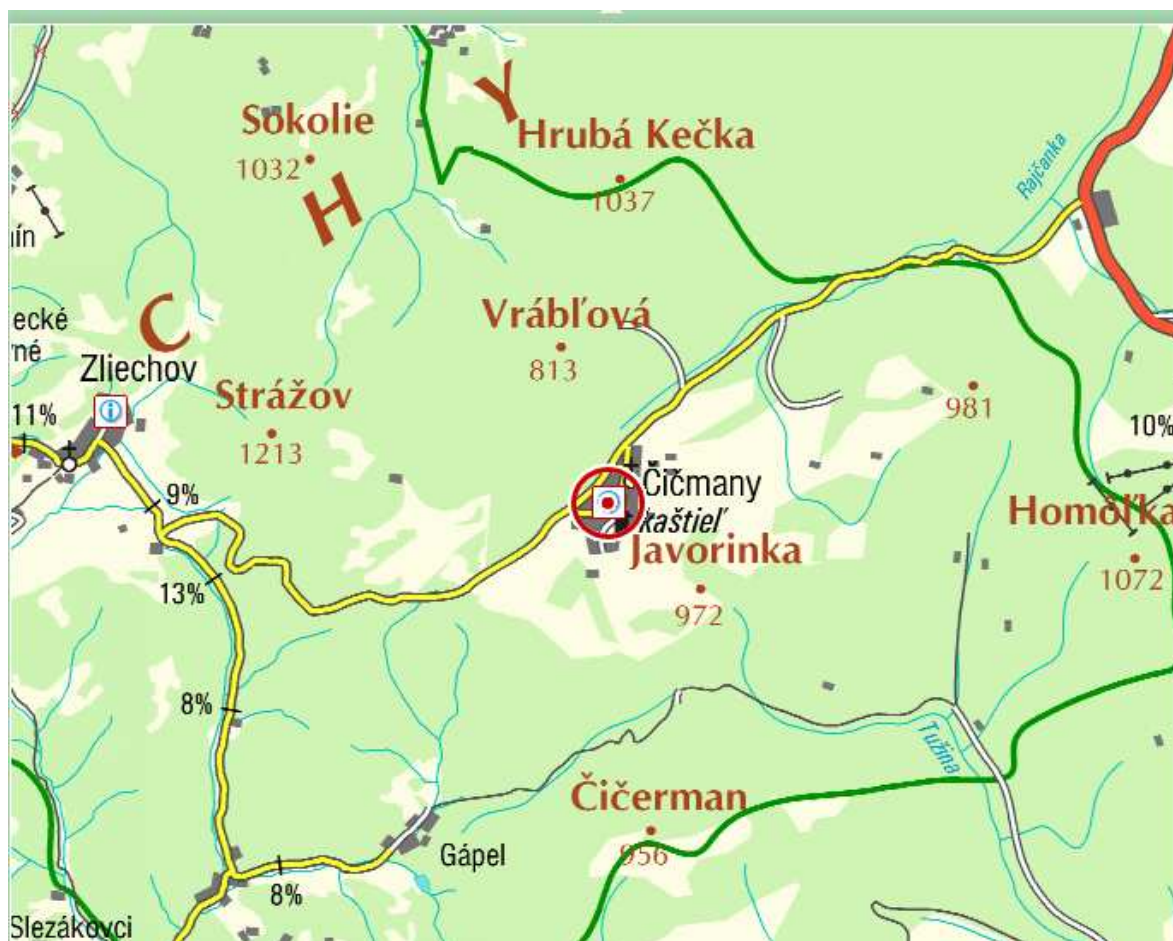
PHSR sa chápe ako živý dokument reagujúci na potrebné zmeny zapríčinené vnútornými alebo vonkajšími faktormi, a preto sa predpokladajú aj tvorivé dodatky, inovácie a aktualizácie. Zároveň je však potrebné, aby obec účelovo nezľavovala z rozvojových princípov a hodnôt a udržala si napĺňanie svojej vízie a stanovených strategických cieľov.

A/ ANALÝZA HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO PROSTREDIA OBCE

A/1. Vymedzenie a charakteristika riešeného územia

Obec Čičmany z hľadiska územno-správneho členenia je spádovo začlenená do okresu Žilina, kraja Žilinského. Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje na úrovni NUTS V. Rozhodnutím MVRR SR č. 3/2007 bola obec Čičmany zaradená do skupiny obcí mimo záujmového územia inovačných pólů rastu.

Obec Čičmany leží v kotline Strážovských vrchov, takmer pri prameni rieky Rajčianka. Je najvyššie položenou obcou v Žilinskom kraji. Katastrálne územie má rozlohu 2561 ha. Obec má 187 obyvateľov, z čoho je 80 mužov a 107 žien. V roku 1977 bola dolná časť obce vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku. Nachádzajú sa tu cca 100 ročné maľované domy, zaujímavé jedinečnou architektúrou stavieb.

A/2. Východiská a predpoklady

PHSR chápeme ako výsledok celospoločenského konsenzu rôznych skupín obyvateľstva, podnikateľských subjektov, zariadení, inštitúcií a samosprávnych orgánov na úrovni obce. Súčasne plán zohľadňuje závery uvádzané v národných plánovacích dokumentoch a v koncepciách rozvoja ŽSK, ktoré sa dotýkajú tohto mikroregiónu.

Proces tvorenia plánu mal viaceré etapy. V prvej fáze vypracovania PHSR sa ťažisko práce zameriavalo na vytvorenie odbornej pracovnej skupiny a partnerstiev pre zhotoviteľa PHSR. V odbornej pracovnej komisii pracovali zástupcovia poslaneckého zboru, podnikateľských združení, občianskych a záujmových organizácií a ďalších inštitúcií, ktoré pôsobia na území obce. Hlavné spoločenské skupiny prejavili rôznu mieru záujmu o tvorbu dokumentov. V druhej fáze, metódou prieskumu, sa zisťovali individuálne názory obyvateľov na súčasný stav a potreby v rámci ďalšieho rozvoja obce. Prieskum bol vykonávaný vo forme dotazníka, ktorý obsahoval 6 otázok. Na ďalších zasadnutiach komisie sa prezentovala vízia pre budúce obdobie a pre potrebné priority zmien hospodárskeho a spoločenského života obce sa stanovili strategické ciele.

VÝSLEDKY PRIESKUMU:

Prieskumové hárky so šiestimi otázkami boli rozdane občanom obce a do stanoveného termínu sa zozbieralo 29 vyplnených dotazníkov. Vyplnené dotazníky mali podobné odpovede a možno konštatovať, že sú dostatočnou vzorkou občanov na všetky rozhodujúce oblasti života v obci.

1. Čo pokladáte za najväčší problém a čo navrhujete riešiť ako prvé v najbližších piatich rokoch vo Vašej obci?

Takmer všetci respondenti prieskumu na prvé miesto uvádzali potrebu vybudovania kanalizácie. Ďalej pokladajú za veľmi potrebné zrekonštruovať miestnu cestnú komunikáciu a zriadiť záchytné parkovisko. Taktiež sa dožadujú vybudovania verejného WC pre turistov, ktorí do obce prichádzajú v rámci cestovného ruchu. Cenné sú názory občanov, ktorí sa dožadujú vybudovania detských športovísk, oddychovej zóny a klubu pre starších občanov. Občanom obce záleží na celkovom vzhľade obce, čo dokumentuje ich požiadavka na rekonštrukciu kultúrneho domu. Privítali by celkovú revitalizáciu strediska obce. Využitie kultúrneho domu respondenti vidia v zriadení klubových priestorov, umiestnenia

podnikateľských aktivít. Súčasne navrhujú existujúce priestory využívať vo vyššej intenzite v oblasti kultúry a osvetu. Možno konštatovať, že najvhodnejšie by bolo prebudovať KD na polyfunkčnú budovu, kde by sa dali realizovať rôznorodé záujmové aktivity občanov.

2. Ktoré služby a obchody v obci podľa Vás chýbajú a mali by sa zriadiť?

Väčšina účastníkov prieskumu vyjadrilo zásadnú nespokojnosť s kvantitou ale aj s kvalitou poskytovaných služieb v obci. Respondenti by privítali zriadenie obchodu s mäsom, zeleninou, predajne s rozličným tovarom širšieho výberu sortimentu a požadujú zriadenie bežných služieb pre občanov, ako je holičstvo a kaderníctvo. V letných aj zimných mesiacoch pociťujú nedostatok kvalitných reštauračných služieb a bežného občerstvenia, čo má dopad najmä na turistov a návštevníkov obce.

3. Aké podnikateľské aktivity by sa mohli v obci rozvíjať?

Na otázku odpovedalo len pár respondentov, čo svedčí o tom, že obyvatelia obce nemajú ujasnené možnosti o podnikaní v regióne. Vyskytli sa názory, ktoré poukazovali na rozvoj aktivít spojených s cestovným ruchom, ako sú ubytovacie kapacity, stravovacie zariadenia, vybudovanie cyklotrasy a agroturistika.

Pri svojich návrhoch vychádzajú aj zo svojich potrieb. Privítali by podnikateľské aktivity v oblasti malého stavebníctva, ktoré by sa dali využiť pri údržbe a oprave rodinných domov. Východiskom by mohla byť stavebná prevádzka, čím by sa zvýšila aj zamestnanosť v obci. V odpovediach boli aj názory na zriadenie pily na výrobu polotovarov a tovarov z dreva, pričom by sa vytvorili aj pracovné miesta pre občanov obce.

4. Krátko popíšte súčasný stav technickej infraštruktúry a v ktorých častiach obce by sa mala vybudovať alebo rekonštruovať?

Respondenti prieskumu sa zásadne stretli v požiadavke potreby rekonštrukcie miestnej cestnej siete, ako aj zariadenia parkovísk pre autá a autobusy, vybudovania chodníkov a rigolov na odvádzanie povrchovej vody. Nutná je tiež rekonštrukcia jestvujúcej cesty III triedy Čičmany – Zliechov v spolupráci s VÚC Žilina a VÚC Trenčín. Taktiež je návrh na rekonštrukciu miestneho vodovodu pre jeho častú poruchovosť. V odpovediach sa vyskytol tiež názor na posilnenie prívodu elektriny do obce za účelom rozširovania vykurovania rekreačných domov elektrickým kúrením. V otázke plynofikácie sa názory občanov rozchádzajú, nakoľko niektorí považujú prívod plynu do pôvodných dreveníc za nebezpečenstvo.

5. Stav životného prostredia. Aký je Váš názor na celkový vzhľad Vašej obce, separovaný odpad, veľkoplošné kontajnery v obci, čierne skládky, zeleň, oddychové zóny a pod.?

V tejto otázke sa občania obce venovali najmä odstráneniu čiernych skládok. Občania navrhujú riešiť v celej obci otázku znečistenie toku potoka a pravidelne využívať veľkoplošné kontajnery. Životnému prostrediu by prospelo zriadenie oddychovej zelenej zóny, detských ihrísk, ale aj úprava domov a dvorov.

6. Čo by sa podľa Vás dalo zrealizovať v rozvoji školstva, zdravotníctva a sociálnych služieb, cestovného ruchu, kultúry a športu a spoločenského života vo Vašej obci?

Odpovede na 6. otázku môžeme rozdeliť na skupinu navrhovaných investičných zámerov a neinvestičných, ktoré sa dotýkali najmä spoločenského života, kultúry a osvetu.

Okrem základných priorít, ako sú miestne komunikácie, kanalizácie, občania by privítali využitie budovy bývalej základnej školy pre účely sociálnych služieb a zriadenia klubu pre mládež, ako aj starších občanov. Ďalším návrhom bolo využiť budovu ZŠ pre rekreačné účely a ozdravovanie aktivity pre deti. Občanom chýba aktívny spoločenský život, nedostatok kultúrnych podujatí a možností sebarealizácie. Navrhujú obnoviť ľudové tradície v obci, organizovať kultúrne podujatia a rozšíriť spolkový život. Viacerým respondentom nevyhovuje zavedená autobusová preprava.

Viacerí účastníci prieskumu upozorňovali na problémy v spojení so zdravotníckou starostlivosťou, nakoľko sa v obci nenachádza zdravotné stredisko ani poradňa, kam by mohol aspoň raz do týždňa prichádzať lekár. Väčšia pozornosť by sa mala venovať aj dôchodcom.

ZÁVER:

Do prieskumu sa zapojilo 29 respondentov. Na základe sumarizácie ich odpovedí na šesť základných otázok môžeme konštatovať, že najväčším problémom v obci sa javí vybudovanie kanalizácie a rekonštrukcia miestnych cestných komunikácií. Občania si želajú prioritne riešiť aj vybudovanie parkovísk a zriadenie verejného WC pre turistov, siet' obchodov a služieb, rekonštrukciu KD a obecného úradu a zlepšenie životného prostredia v obci. Zvýšenie štandardu občianskej komunity je možné zabezpečiť realizáciou vymenovaných požiadaviek.

Po vyhodnotení výsledkov prieskumu sa následným krokom stal audit súčasného stavu hospodársko-spoločenského života obce, majetkových pomerov, doterajších investičných aktivít, problematických oblastí, neriešených konkrétnych problémov, stav infraštruktúry,

školy, kultúry, cestovného ruchu, ekológie a životného prostredia. Výsledkom auditu bolo zostavenie SWOT analýzy a stromu problémov.

B/ AUDIT ÚZEMIA

B/1. Zemepisná charakteristika a prírodné podmienky

Rázovitá obec Čičmany leží v kotline Strážovských vrchov, takmer pri prameni rieky Rajčiky. Strážovské vrchy na rozhraní západného a stredného Slovenska sú chránenou krajinou oblasťou so vzácnou flórou a faunou. Patria k jedným z horských celkov Fatransko-tatranskej oblasti. Územie CHKO Strážovské vrchy je navrhované ako územie európskeho významu z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu. Predovšetkým kyslomilné bukové lesy, daplínske travinnobylinné porasty a suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží, vlhkomylné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, nížinné a podhorské kosné lúky, penovcové prameniská, slatiny s vysokým obsahom báz, nespevnené karbonátové skalné sutiny montánného až kolinného stupňa, alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty, neprístupné jaskynné útvary, pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázičných substrátoch zväzu *Alysson-Sedion albi*, bukové a jedľové kvetnaté lesy, javorovo-bukové horské lesy, vápnomilné bukové lesy, lipovo-javorové sutinové lesy, teplomylné panónske dubové lesy, reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy, lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, porasty borievky obyčajnej, karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou. Najvyšší vrch je Strážov – 1213m n.m. Obec Čičmany je najvyššie položenou obcou v Žilinskom kraji. Prvé zmienky o obci pochádzajú z roku 1272. Obec leží vo výške 655 m. n. m. Mikroregión Rajecká dolina, do ktorého obec Čičmany patrí, sa nachádza na severozápade Slovenska, v západnej časti Žilinského kraja, v južnej časti okresu Žilina.

B/2. Klimatické pomery

Územie obce Čičmany sa nachádza v miernom klimatickom pásme s pravidelným striedaním ročných období.

B/3. Osídlenie

O pôvode a vzniku obce existuje niekoľko teórií. Jednou z nich je teória o nemeckom pôvode, ale rozšírenejšia je teória o balkánskom, konkrétne o bulharskom vplyve. Pôvodní obyvatelia sem prišli pravdepodobne v prvej polovici 14. storočia, hoci je možné i staršie

prechodné osídlenie, zodpovedajúce záznamu „o novej ceste, ktorá vedie od osady Cziczman“ v listine z roku 1272 (...*ad quandam viam novam qua itur ad possessionem Cziczman...*). Obyvatelia Čičmian sa zaoberali hlavne poľnohospodárstvom, chovom oviec, výrobou papúč, výrobou a predajom bryndze. Názov Čičmany má pravdepodobne indoeurópsky prazáklad, ktorý prešiel do staroslovienčiny a znamená „usadlosť vo vrchoch - Vrchovany“. Tak sa dodnes nazýva miesto za kopcom Javorinka, kde sa nachádzajú zvyšky zrubových domov z osady

Malé

Čičmany.

O tom, kto bol zakladateľom obce a prvým feudálnym vlastníkom pôdy, neexistujú konkrétne správy. Počas storočí sa tu vystriedalo niekoľko vlastníkov - od Mikuláša z Turca, cez rodinu Rakovskú až po spojenie majetkov panstva Záblatského s viacerými ďalšími rodinou Serényiovcov. Do začiatku 20. storočia vlastnili Čičmany rodiny Telekyovcov a Bertcholdovcov. Nepriaznivé životné podmienky, živelné pohromy a nerovné spory so zemepánmi spôsobili odchody na sezónne práce do vzdialených miest a postupné vysťahovávanie obyvateľstva. Veľa obyvateľov a rodín odchádzalo v 30-tych rokoch 20. storočia na americký kontinent, do Dalmácie, „Francie“, Belgicka a Rakúska. Požiare v rokoch 1907, 1921 a 1945 zničili vzácne zrubové stavby, zmenili celkový vzhľad obce a spôsobili ústup výstavby tradičných dreveníc pred murovanými a zmodernizovanými domami. Po roku 1945 odchádzali obyvatelia do Tužiny, Nitrianskeho Pravna, Mostu pri Bratislave. V 70tych rokoch odchádzali celé rodiny do priemyselných centier – Bratislava, Martin, Žilina, Považská Bystrica a inde.

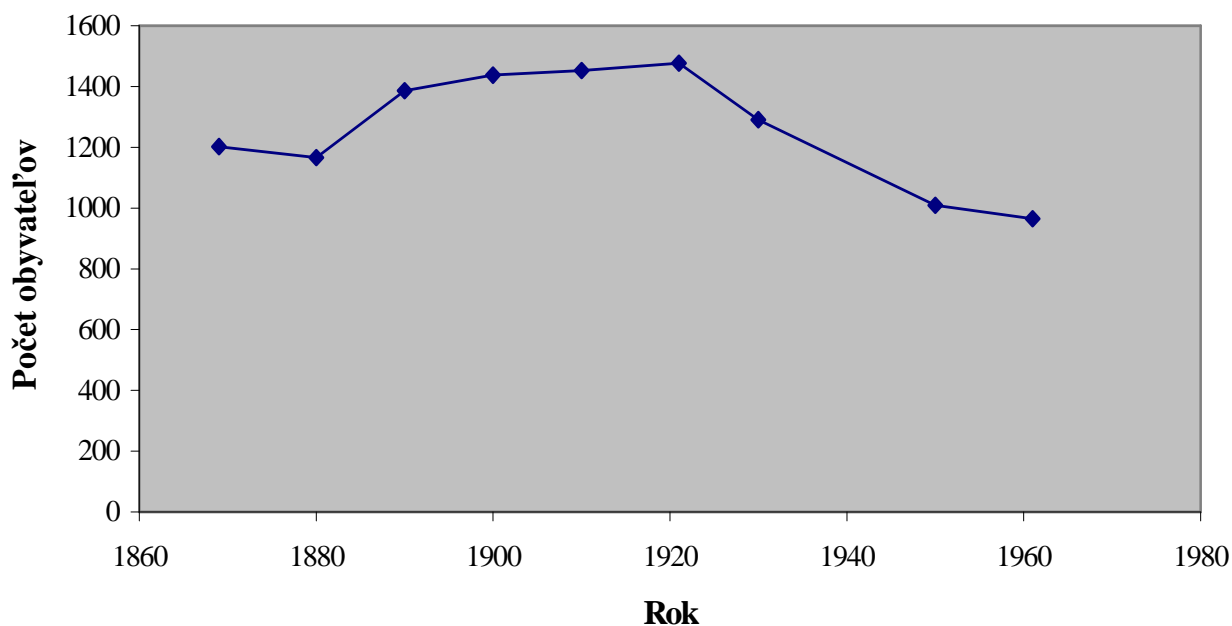
B/4. Obyvateľstvo

Obec Čičmany, v roku 2006, mala 192 obyvateľov, z toho 83 mužov a 109 žien. V súčasnosti má 187 obyvateľov z toho 80 mužov a 107 žien. Detí do 15 rokov 15 a dôchodcov 95. Hustota obyvateľstva je 8 na km². Pre ďalší rozvoj obce okrem ekonomických a sociálnych rozvojových predpokladov sú dôležité pozitívne demografické ukazovatele. Od roku 1869 do roku 1930 bol počet obyvateľov pomerne stabilný s malými výkyvmi, ktoré zapríčinili následky Prvej svetovej vojny a Veľkej hospodárskej krízy, čo súviselo s vysťahovalectvom do zámoria. Po roku 1961 bol zaznamenaný pokles obyvateľov, ktorý pretrváva až do súčasnosti.

Retrospektívny vývoj obyvateľov obce Čičmany od roku 1869

<i>Rok</i>	<i>Počet obyvateľstva</i>
1869	1202
1880	1166
1890	1386
1900	1437
1910	1452
1921	1477
1930	1290
1950	1009
1961	965
1970	757
1980	525
1991	317
2001	229

Retrospektívny vývoj obyvateľstva obce Čičmany od roku 1890

Po roku 2002 sa situácia v stave obyvateľstva stabilizovala a pohybuje sa na úrovni cca 190 obyvateľov. V súčasnosti môže byť nárast obyvateľov obce podporený aj emigráciou mestského obyvateľstva späť na vidiek. Tomuto trendu napomáha zmena životného štýlu obyvateľov, ktorí vyhľadávajú na trvalé ubytovanie tiché zachovalé životné prostredie.

Mechanický pohyb obyvateľstva v obci Čičmany

<i>Sťahovanie</i>						<i>Saldo migrácie</i>		
<i>Prist'ahovaní</i>			<i>Vyst'ahovaní</i>					
<i>muži</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>	<i>muži</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>	<i>muži</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>
<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>10</i>	<i>13</i>	<i>-2</i>	<i>-9</i>	<i>-11</i>

Zdroj: ŠÚ SR, MOŠ 2006

Prírastky obyvateľstva obce podľa pohlavia a územia

<i>Živonarodení</i>			<i>Zomretí</i>		
<i>muži</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>	<i>muži</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>
<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3</i>	<i>1</i>	<i>4</i>

Zdroj: ŠÚ SR, MOŠ 2006

Prírasty obyvateľstva obce Čičmany podľa pohlavia a územia

<i>Prírodný prírastok (úbytok)</i>			<i>Prírastok (úbytok) sťahovaním</i>			<i>Celkový prírastok (úbytok)</i>		
<i>Muži</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>	<i>muži</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>	<i>muži</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>
<i>-3</i>	<i>-1</i>	<i>-4</i>	<i>-2</i>	<i>-9</i>	<i>-11</i>	<i>-5</i>	<i>-10</i>	<i>-15</i>

Zdroj: ŠÚ SR, MOŠ 2006

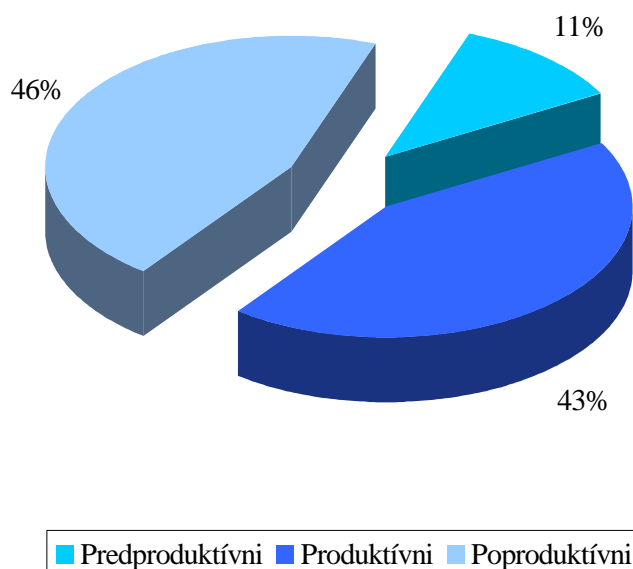
Za ostatné roky obyvateľstvo nie je schopné reprodukcie prirodzenou menou, aj saldo migrácie je nulové, čo svedčí o stagnácii prírastku obyvateľstva. Podľa existujúcich ukazovateľov ako stav populácie, schopnosť reprodukcie, možnosti migrácie, dostatku stavebných pozemkov a ekonomického rozvoja obce sa zdá, že kapacity obce na ďalšie rozšírenie počtu obyvateľov sú momentálne obmedzené a takmer vyčerpané.

Vekové zloženie obyvateľstva k 31.12 2001

<i>Obyvateľstvo</i>			<i>Predproduktívni</i>	<i>Produktívni</i>		<i>Poproduktívni</i>
<i>muži</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>	<i>(0-14) spolu</i>	<i>(15-59) muži</i>	<i>(15-54) ženy</i>	<i>(55+ž, 60+m) spolu</i>
<i>96</i>	<i>133</i>	<i>229</i>	<i>26</i>	<i>62</i>	<i>37</i>	<i>104</i>

Zdroj: ŠÚ SR, MOŠ 2001

Stav obyvateľstva

$$\text{Index starnutia} = \frac{\text{počet obyvateľov v poproduktívnom veku}}{\text{počet obyvateľov v predproduktívnom veku}} \times 100$$

Index starnutia = $104/26 \times 100 = 400 \%$

V roku 2001 v obci Čičmany žilo 229 obyvateľov, z toho: v predproduktívnom veku 11 %, v produktívnom veku 43 % a poproduktívnom veku 46 % obyvateľov. Priemerný vek obyvateľstva bol 49,92 roka. V obci Čičmany prevažoval poproduktívny typ populácie oproti obyvateľstvu produktívnemu. Index starnutia bol 400 % .

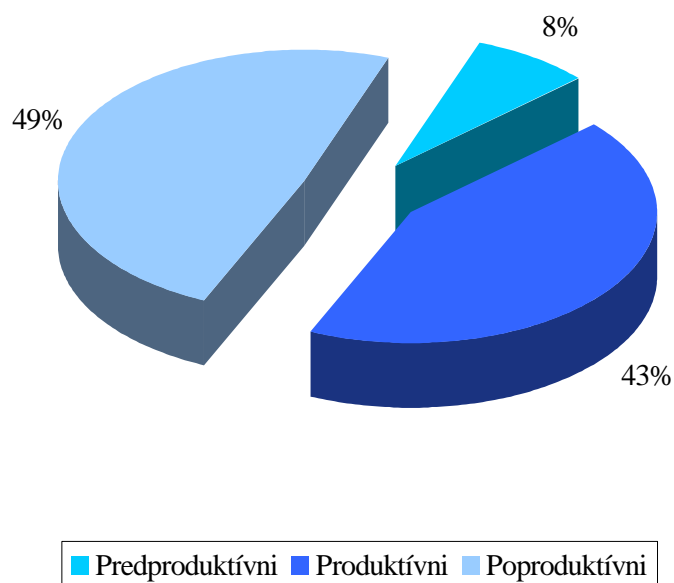
Podľa vekového zloženia obyvateľstva štatistika ku 31.12 2007 je nasledovná:

Vekové zloženie obyvateľstva k 31.12 2007

Obyvateľstvo			Predproduktívni	Produktívni		Poproduktívni
muži	ženy	spolu	(0-14) spolu	(15-59) muži	(15-54) ženy	(55+ž, 60+m) spolu
85	109	194	15	56	28	95

Zdroj: ŠÚ SR, MOŠ 2007

Stav obyvateľstva

$$\text{Index starnutia} = \frac{\text{počet obyvateľov v poproduktívnom veku}}{\text{počet obyvateľov v predproduktívnom veku}} \times 100$$

$$\text{Index starnutia} = 95/15 \times 100 = 633,33 \%$$

$$\text{Index vitality} = \frac{\text{počet obyvateľov v predproduktívnom veku}}{\text{počet obyvateľov v poproduktívnom veku}} \times 100$$

$$\text{Index vitality} = 15/95 \times 100 = 15,78 \%$$

Starnutie populácie od roku 2001 v pomalom tempe stúpalo. Celkový počet obyvateľstva sa znížil o 35 obyvateľov. Index vitality 15,78 % je pod hranicou reprodukcie. Priemerný vek obyvateľov v roku 2007 bol 53,96 roka.

Národnostná štruktúra obyvateľstva v obci v % (rok 2006)

V obci žilo 98,95 % obyvateľstva slovenskej národnosti, 0,52 % nemeckej národnosti a 0,52 % ostatnej národnosti.

Zloženie obyvateľstva podľa náboženského vyznania (rok 2001)

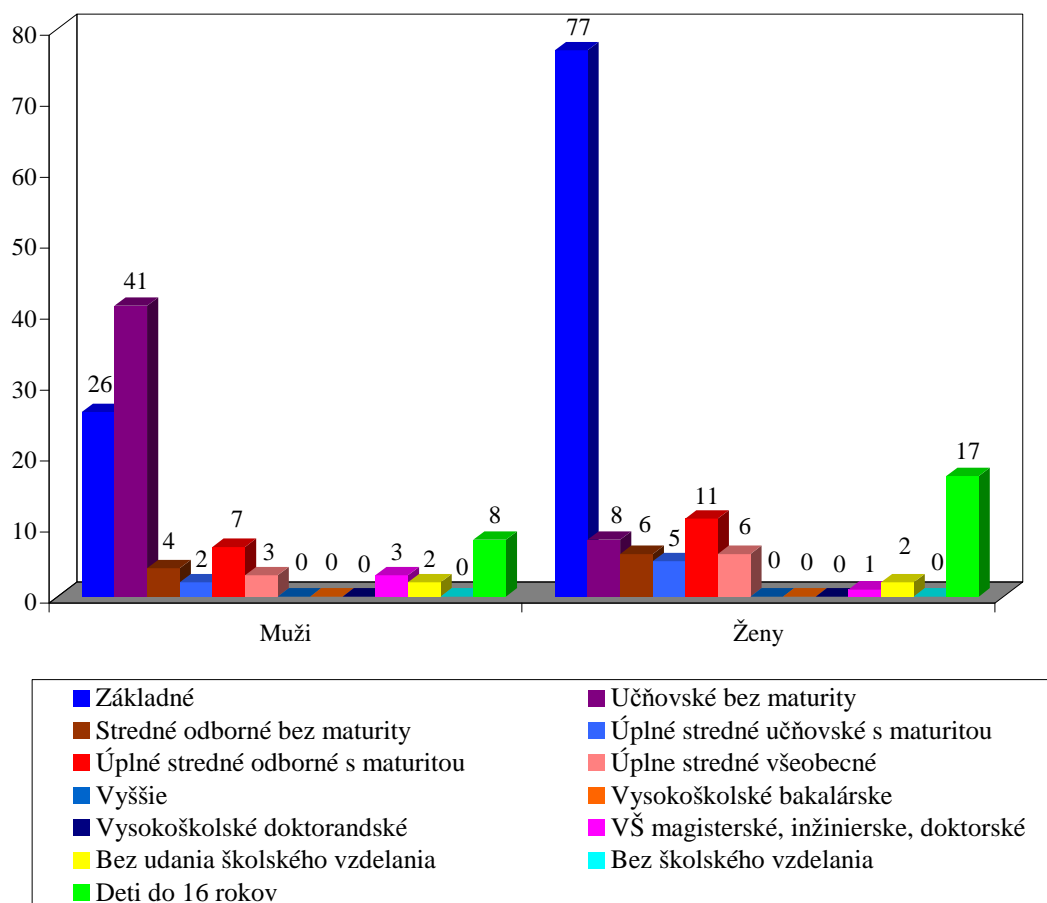
Z hľadiska príslušnosti ku konfesiám prevláda v obci Rímsko-katolícka cirkev 92,58 %, bez vyznania je v obci 4,8 % obyvateľov a 2,62 % občanov pri sčítaní obyvateľstva neuviedlo svoje vyznanie.

Zastúpenie obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

<i>Najvyšší ukončený stupeň vzdelania</i>	<i>Muži</i>	<i>Ženy</i>	<i>Spolu</i>
<i>Základné</i>	26	77	103
<i>Učňovské bez maturity</i>	41	8	49
<i>Stredné odborné bez maturity</i>	4	6	10
<i>Úplné stredné učňovské s maturitou</i>	2	5	7
<i>Úplné stredné odborné s maturitou</i>	7	11	18
<i>Úplné stredné všeobecné</i>	3	6	9
<i>Vyššie</i>	0	0	0
<i>Vysokoškolské bakalárske</i>	0	0	0
<i>Vysokoškolské doktorandské</i>	0	0	0
<i>VŠ magisterské, inžinierske , doktorské</i>	3	1	4
<i>Ostatní bez udania školského vzdelania</i>	2	2	4
<i>Ostatní bez školského vzdelania</i>	0	0	0
<i>Deti do 16 rokov</i>	8	17	25
SPOLU	96	133	229

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2001

Zastúpenie obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva je dôležitá z hľadiska možností pre rozvoj trhu práce a pre hospodársku štruktúru obce. Vzdelanostná úroveň v obci je nepriaznivá. Údaje zo SODB z roku 2001 uvádzajú, že najvyšší podiel zastúpenia v obci Čičmany majú obyvatelia so základným vzdelaním, ktorí tvoria 44,98 % a obyvatelia s učňovským vzdelaním bez maturity, ktorí tvoria 21,40% z celkového počtu obyvateľstva. Vysokoškolské vzdelanie má iba 1,75 % obyvateľstva. Vo vzdelanostnej štruktúre podľa pohlavia prevládajú ženy v kategórii so základným vzdelaním a s úplným stredným vzdelaním s maturitou. U mužov prevláda učňovské vzdelanie bez maturity.

Obyvateľstvo - ekonomická aktivita

Budúcnosť rozvoja obce závisí aj od schopnosti vytvoriť čo najviac pracovných miest pre svojich občanov a tým zamedziť migrácii do iných (väčších) sídiel. Podľa výsledkov sčítania ľudu bolo v roku 2001 v obci Čičmany celkom 79 ekonomicky aktívnych obyvateľov, z toho

26 žien a 53 mužov. Pre obec Čičmany je charakteristický nízky stupeň zapojenia obyvateľstva do pracovného procesu, 34,5 %. S ekonomickou aktivitou obyvateľstva úzko súvisí pohyb za prácou: odchádzka a dochádzka ako aj vysoké percento obyvateľov v poproduktívnom veku.

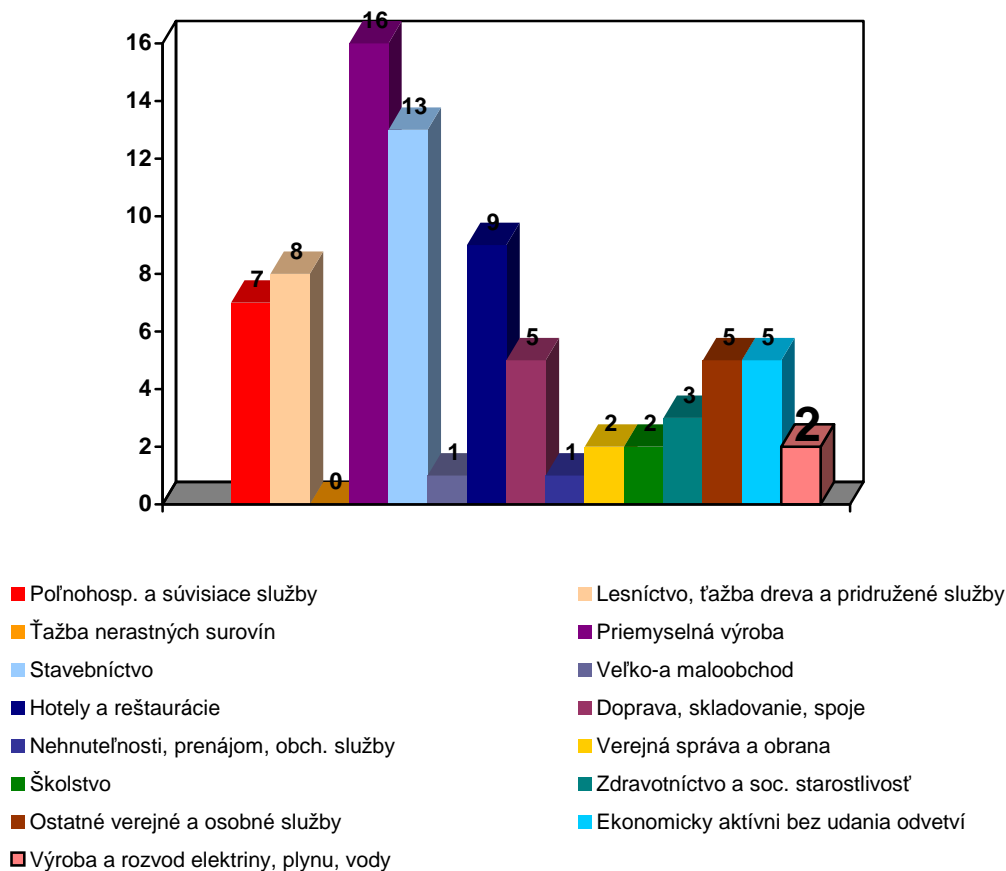
V obci je nízka miera evidovanej nezamestnanosti. Za rok 2006 bolo evidovaných 9 uchádzačov o zamestnanie, z nich je jeden zapojený do aktívnych prác. Na nasledujúcej tabuľke je zaznamenaná zamestnanosť v jednotlivých odvetviach a dochádzka za prácou mimo obec Čičmany.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia hospodárstva

Odvetvia hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	Z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	7	0	7	4
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	8	0	8	1
Ťažba nerastných surovín	0	0	0	0
Priemyselná výroba	11	5	16	11
Výroba a rozvod elektriny, plynu, vody	0	2	2	2
Stavebníctvo	13	0	13	8
Veľko a maloobchod, oprava motor. vozidiel a spotrebného tovaru	0	1	1	0
Hotely a reštaurácie	2	7	9	0
Doprava, skladovanie, spoje	2	3	5	4
Peňažníctvo a poisťovníctvo	0	0	0	0
Nehnuteľností, prenájom, obch. služby, výskum, vývoj	0	1	1	0
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	0	2	2	0
Školstvo	0	2	2	0
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	1	2	3	2
Ostatné verejné a obchodné služby	5	0	5	3
Ekonomicky aktívny bez udania odvetví	4	1	5	0
SPOLU	74	67	141	35

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2001

Zastúpenie obyvateľstva v hospodárskych odvetviach

Najväčšie pracovné zapojenie produktívneho obyvateľstva je v priemyselnej výrobe, v stavebníctve, v hotelierstve a lesníctve. Väčšina pracovných príležitostí sa sústreďuje do okresného sídla v Žiline a v najbližšom meste Rajec. Zo 79 ekonomicky aktívnych osôb odchádza za prácou mimo bydliska 35 obyvateľov, čo činí 24,82 %. Najväčšia časť dochádzky ekonomicky aktívnych osôb je do oblasti priemyselnej výroby a stavebníctva.

S rozvojom plánovaných aktivít a s využitím miestnych kapacít je možné zabezpečiť vyššie percento zamestnanosti v rámci obce a to najmä v rozvoji privátneho ubytovania, v oblasti obchodu, verejných služieb, v stavebníctve a v tradičnej remeselnej výrobe. Tieto produkty bezprostredne súvisia s rozvojom cestovného ruchu v celom mikroregióne.

B/5. Domový a bytový fond

Ponuka bývania a stav domového a bytového fondu sú základnými faktormi, ktoré vplývajú na rozvoj obce a sú predpokladom naplňovania jej obytnej funkcie.

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2001 sa v obci nachádzalo celkovo 260 domov, z toho trvalo obývaných 103. Počet neobývaných domov je 157, z toho 112 sa využíva na chalupárčenie a rodinnú rekreáciu. Súčasný stav v evidencii domov a bytov (za rok 2008), ktorý si vedie obecný úrad, je nasledovný: k dispozícii je 325 domov z čoho je asi 90 trvale obývaných. Ostatné domy slúžia ako víkendové domy. Chatová oblasť v obci nie je.

Domový a bytový fond

Domy spolu	V tom			Trvale obývané domy		
	Trvale obývané domy	Neobývané domy		Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné objekty
		Spolu	Z toho určené na rekreáciu			
260	103	157	112	100	1	2

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2001

Byty spolu	V tom			Trvale obývané byty v		
	Trvale obývané byty	Neobývané byty		rodinných domoch	bytových domoch	Ostatné objekty
		Spolu	Z toho určené na rekreáciu			
274	111	163	0	100	1	2

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2001

Vybavenie trvale obývaných bytov

Vybavenie	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Bytov spolu	111	227
z toho:		
s plynom zo siete	0	0
s vodovodom		
v byte	107	221
mimo bytu	0	0
bez vodovodu	2	3
nezistené	2	3
s kanalizáciou		
prípojka na kanalizačnú sieť	0	0
septik (žumpa)	106	216
so splachovacím záchodom	55	132
s kúpeľňou alebo sprchovým kútom	64	150

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2001

Kvalita bytového fondu je závislá hlavne od veku a materiálu stavieb.

Spôsob vykurovania trvale obývaných domov

<i>Spôsob vykurovania</i>	<i>Počet</i>	
	<i>bytov</i>	<i>osôb v bytoch</i>
<i>Ústredné kúrenie diaľkové</i>	0	0
<i>Ústredné kúrenie lokálne</i>	22	62
<i>na pevné palivo</i>	18	57
<i>na plyn</i>	0	0
<i>elektrické</i>	3	4
<i>Etážové kúrenie</i>		
<i>na pevné palivo</i>	21	42
<i>na plyn</i>	0	0
<i>ostatné</i>	4	7
<i>Kachle</i>		
<i>na pevné palivo</i>	61	111
<i>elektrické</i>	0	0
<i>plynové</i>	0	0
<i>ostatné</i>	0	0
<i>Iné</i>	3	5
<i>Spolu</i>	111	227

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2001

ZÁVER

V rámci rozvoja bytovej politiky v obci bude potrebné využiť preluky v intraviláne obce, a tiež vytvoriť podmienky pre súvislejšiu IBV v prístupných lokalitách katastra. Celkové zlepšenie bývania je možné zabezpečiť aj modernizáciu, rekonštrukciu a prestavbou existujúceho bytového fondu so zameraním na možnosti privátneho ubytovania pre potencionálnych klientov v rámci cestovného ruchu a rozšírenia bytov pre mladé rodiny. Pre splnenie tohto zámeru je nevyhnutné vytipovať vhodné lokality, pripraviť technickú infraštruktúru. Súbežne s napĺňaním tejto koncepcie je treba zlepšiť občiansku vybavenosť v rámci obce. Realizovaním týchto projektových zámerov sa posilní demografický vývoj v obci. Aktívna bytová politika podstatne prispeje k zníženiu prípadnej emigrácie najmä mladých ľudí a k zvýšeniu prirodzeného prírastku obyvateľstva.

B/6. Erb, vlajka a iné symboly obce

Obec má vlastný erb, ktorý bol vytvorený po roku 1990 a nemá historický pôvod. Znázorňuje sv. Helenu, ktorej legenda pripisuje nájdenie sv. Kríža a nástrojov Kristovho umučenia na Golgote. Tejto udalosti je zasvätený práve miestny kostol.

C/ TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

C/1. Dopravný systém

Cestnú sieť v intraviláne obce tvoria miestne komunikácie v dĺžke 6.0 km. Napojenie obce Čičmany na nadradený komunikačný systém zabezpečujú cesty III. triedy číslo III/51830 prechádzajúca obcou a III/51818, ktorá sa napája na severovýchodnej strane neďaleko Fačkova, kolmo na cestu I/64, vedúcu v smere Žilina – Prievidza. Na západnej strane s cesta III/51818 napája v Zliechove na cestu III/06140, ktorou je sprístupnená diaľnica D1 cez Košec v Ilave /24 km/. Najbližšia železničná stanica sa nachádza na koncovnej jednokolejovej železničnej trati v meste Rajec /20 km/.

Na miestnych komunikáciách obec spravuje 6 prechodných mostíkov. Ďalším rozšírením investičnej bytovej zástavby bude potrebné niektoré miestne komunikácie predĺžiť. Po vybudovaní kanalizácie bude potrebné vykonať komplexnú rekonštrukciu miestnej cestnej siete, pretože sa nachádza v nevyhovujúcom stave a tiež treba počítať s vybudovaním

súbežných chodníkov aspoň v tých častiach, kde to parametre vozovky a predzáhradky rodinných domov dovoľia.

Dopravné spojenie

S okolitými obcami a s mestom Rajec a krajským mestom Žilina, sú Čičmany spojené autobusovou dopravou, ktorú zabezpečuje SAD š. p Žilina. Podľa vyjadrenia občanov je frekvencia prepravných liniek nedostačujúca v určitých špičkových hodinách. Na autobusovej trase v intraviláne obce sa nachádzajú 3 autobusové zastávky, ktoré boli vybudované v roku 2006 a teda nepotrebujú rekonštrukciu.

C/2. Zásobovanie vodou

V obci Čičmany je vybudovaný vodovodný systém s príslušným obecným vodovodom napojeným na vlastný vodojem s obsahom 1x100 m³. Vodné zdroje sa nachádzajú nad vodojemom. V obci je vybudovaných 326 vodovodných prípojok. Celková dĺžka vodovodu v obci je 7. km. Okrem tohto skupinového vodovodu sú využívané i spádové vodovody a vlastné studne. Z dôvodu zlého stavu je potrebné vykonať rekonštrukciu vodovodu, ktorého správcom je SEVAK Žilina a zabezpečiť ďalšie zachytávanie prameňov vody v existujúcich vodných zdrojoch.

C/3. Kanalizácia

V obci Čičmany nie je vybudovaná kanalizácia. Domy majú žumpy a septiky. Niektorí občania a reštauračné zariadenia budujú domáce ČOV.

C/4. Zásobovanie elektrickou energiou

Katastrom obce prechádza trasa 2x110 KV vedenia na smere Ladca-Rajec a Handlová-Rajec. Zásobovanie územia elektrickou energiou je riešené VN odbočným vedením z 22 KV linky č. 293 Rajec-Prievidza. Dodávka elektrického prúdu je zabezpečená cez 4 trafostanice a v súčasnej dobe je postačujúca. Jednotlivé objekty sú prepojené z uvedených trafostaníc prevažne cez vonkajšie NN vedenie. Verejné osvetlenie je zavedené po celej obci, s cca 85 svietidlami, ktoré sú umiestnené na elektrických stĺpoch.

Rekonštrukcia VO bola prevedená v obci v dvoch etapách a to: v dolnej časti obce, kedy bolo vymenených 20 svietidiel a v hornej časti obce, kedy sa vymenilo 57 svietidiel. V roku

2006 bolo realizované rozšírenie VO o 8 svietidiel, ktoré sú namontované na samostatných stĺpoch. Zároveň bola prevedená výmena rozvodných skríň VO s namontovaním fotobuniek.

C/5. Zásobovanie plynom

Obec Čičmany nie je plynofikovaná. V niektorých domácnostiach je zavedený plyn prostredníctvom plynových nádrží.

C/6. Telekomunikačné služby

Telekomunikačná sieť

V obci Čičmany je zriadená digitálna telefónna ústredňa, inštalovaná v kioskovom objekte, ktorý je vlastníctvom ST a.s. RSU je napojená prípojným optickým káblom z trasy OK Rajec – Prievidza. Miestna telefónna sieť /MTS/ je v podstate prevedená závesnými káblami, len trasa od RSU po Obecný úrad je realizovaná káblom v zemi / dĺžka cca 350 bm/. Kapacita je v súčasnosti postačujúca.

V obci je (za rok 2006) 83 telefónnych staníc, z čoho je 74 bytových. Občania mladšej vekovej kategórie využívajú vo veľkej miere služby mobilných operátorov.

Príjem TV signálu je zabezpečený samostatným vykryvačom na 1 program. Pre sledovanie ostatných programov je zabezpečený príjem cez satelitné antény, ktoré majú občania samostatne namontované.

V obci je približne 15 domácností pripojených na internet, vrátane obecného úradu, verejné pripojenie k dispozícii nie je.

Pošta

Obec má zriadenú prevádzku Slovenskej pošty.

Miestny rozhlas

V obci je zavedený rozhlas v dĺžke 1 800m. Rozvod je realizovaný vonkajším vedením, pripojeným z budovy obecného úradu. Jeho kompletná rekonštrukcia bola prevedená v roku 2004 a to výmenou rozvodových drôtov ako aj reproduktorov.

D/ SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

D/1. Školstvo, kultúra, šport

Škola

Obec nemá v prevádzke samostatnú základnú ani materskú školu pre nízky počet žiakov. Deti navštevujú základné školy v Rajeckej Lesnej, Fačkove a Rajci. Dochádzka do školy trvá autobusom cca 20 minút.

Kultúra

V obci Čičmany je kultúrny dom, postavený v roku 1949. K dispozícií je hlavná sála s kapacitou 120 miest. V hlavnej sále je vybudované zvýšené javisko s premietačkou kina. Miestnosť taktiež slúži na hranie divadelných predstavení, na školenia, prezentácie výrobkov, hru stolného tenisu a podobne.

V budove požiarnej zbrojnice sa nachádza aj obecná knižnica, ktorá má 4689 zväzkov a 4 čitateľov.

O kultúrno-spoločenské aktivity sa stará obecný úrad. Pravidelne sa poriadajú mikulášske stretnutia, oslavy MDD, posedenia s dôchodcami.

Kultúrne pamiatky

V obci sa nachádza renesančný kaštieľ z konca 18.storočia, ktorý je v súčasnosti využívaný ako reštaurácia, pohostinstvo a ubytovňa pre turistov. Obec Čičmany je známa starobyľou a unikátnou architektúrou – maľovanými zrubovými drevenicami. Pre ich záchranu bola dolná časť obce v roku 1977 vyhlásená za pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry. Obec je zaujímavá aj ľudovým krojom a výšivkami s geometrickou ornamentikou.

V obci je národopisná expozícia a barokový kostol z roku 1667.

Šport

V súčasnej dobe má obec malé futbalové ihrisko /trávnatý povrch/, bez šatní a sociálnych zariadení. Ihrisko je v nevyhovujúcom stave a bez oplatenia.

Stredisko pre zimné športy ako zjazdové lyžovanie a beh na lyžiach sú v obci vybudované dobre. Prevádzkovateľom lyžiarskeho strediska Javorinka je TJ Mier Rajec. V súčasnosti je v lyžiarskom stredisku 5 lyžiarskych vlekov. Lyžiarom a snowboardistom sú k dispozícii 3 zjazdovky rôzneho typu obtiažnosti. Stredisko má však rezervy v dobudovaní ubytovacích kapacít, doplnkových službách, zasnežovaní a propagácií.

V Dome sv. Bystríka je zriadená športová hala, kde sa konajú tréningy, stolný tenis, nohejbal a podobne.

D/2. Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci na nenachádza zdravotné stredisko ani sociálne zariadenie. Občania využívajú služby obvodného zdravotného strediska v obci Fačkov. Vyššiu zdravotnícku starostlivosť zabezpečujú poliklinika v Rajci a nemocnica s poliklinikou v Žiline

Opatrovateľská služba a starostlivosť o prestárlych občanov v obci je zabezpečená vo forme donášky obedov, nákupmi a pomocou v domácnostiach.

D/3. Správa obce

Obecný úrad vykonáva všetky kompetencie určené pre samosprávu. Spravuje obecný majetok. Obecný úrad je umiestnený v budove pri kultúrnom dome. Má 1 zamestnanca a starostku obce. Budovy OÚ je v zlom technickom stave a vyžaduje si komplexnú rekonštrukciu.

D/4. Obecný informačný portál a webová stránka obce

Špeciálna informačná sieť nie je v obci vybudovaná. Informácie sa v obci prenášajú buď prostredníctvom obecného rozhlasu alebo zverejnením vo vývesných skrinkách umiestnených na budove Oecného úradu pred budovou potravín a na miestnom cintoríne. Obec má k dispozícii vlastnú webovú stránku www.cicmany.viapvt.sk

E/ HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA

E/1. Výrobná činnosť

Na ekonomickom rozvoji obce sa podieľajú viacerí účastníci. Sú to predovšetkým podnikatelia a miestna samospráva. Vplyv miestnej samosprávy na ekonomický rozvoj obce je prevažne sprostredkovaný cez vytváranie podmienok na lokalizáciu firiem. Obec môže ponúknuť pozemky pre výstavbu, zabezpečiť infraštruktúru, odpadové hospodárstvo. Nakoniec môže s vlastným majetkom i podnikat' a tak vytvárať dodatočné zdroje do rozpočtu.

Organizačná štruktúra hospodárstva

<i>Organizačná štruktúra hospodárstva v obci</i>
--

<i>Rok 2006</i>

Subjekty vedené Registri organizácií	22
Právnické osoby spolu	5
Neziskové organizácie spolu	2
Neziskové organizácie- rozpočtové	1
Neziskové organizácie- ostatné	1
Fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri spolu	17
Fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri- živnostníci	17
Fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri- samostatne hosp. roľníci	0

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2006

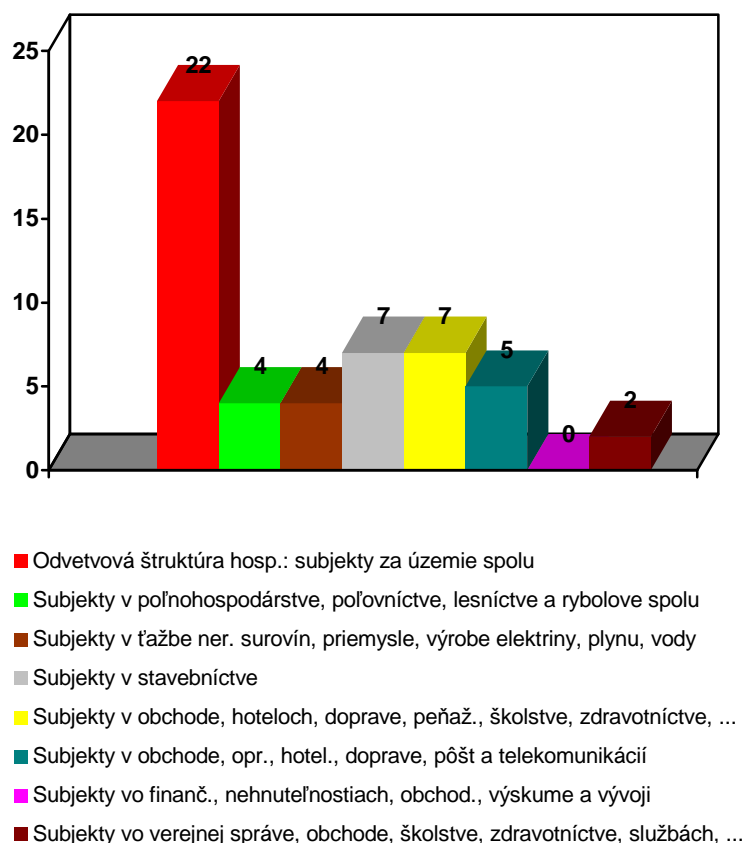
Ekonomickú štruktúru vytvárajú podnikateľské subjekty alokované v obci. Podieľajú sa na tvorbe hrubého domáceho produktu, ponúkajú pracovné príležitosti a s tým súvisiace osobné dôchodky pre obyvateľstvo, prispievajú k rozvoju obce prostredníctvom miestnych daní. Podnikateľské subjekty, ktoré v obci prevádzkujú svoju činnosť uvádzajú, že miestna samospráva podporuje ich aktivity.

Subjekty podľa vybraných ekonomických činností

Subjekty podľa ekonomických ukazovateľov	Rok 2006
Odvetvová štruktúra hosp.: subjekty za územie spolu	22
Subjekty v poľnohospodárstve, poľovníctve, lesníctve a rybolove spolu	4
Subjekty v ťažbe ner. surovín, priemysle, výrobe elektriny, plynu, vody	4
Subjekty v stavebníctve	7
Subjekty v obchode, hoteloch, doprave, peňaž., školstve, zdravotníctve, ...	7
Subjekty v obchode, opr., hotel., doprave, pôšt a telekomunikácií	5
Subjekty vo finanč., nehnuteľnostiach, obchod., výskume a vývoji	0
Subjekty vo verejnej správe, obchode, školstve, zdravotníctve, službách, ...	2

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2006

Subjekty podľa vybraných ekonomických činností

Podnikateľské subjekty (právnické i fyzické osoby) sú zamerané na podnikanie v obchode, hoteloch, doprave, ďalej stavebníctve a v priemysle, ťažbe nerastných surovín, výrobe elektriny, plynu, v doprave, pôšt a telekomunikácií.

Podnikateľské subjekty v obci sa hlavne zameriavajú na poskytovanie reštauračných služieb a ubytovania ako aj predajom ľudových remesiel. V zimnom období sú to potom služby spojené s prevádzkou lyžiarskych vlekov /obslužné bufety, požičovňa a servis lyží apod./

E/2. Poľnohospodárstvo

Pôdny fond tvorí jednu zo základných zložiek životného prostredia a jeho prírodných zdrojov potrebných na zabezpečenie výživy obyvateľstva, ale je aj výrobným prostriedkom pri poľnohospodárskej výrobe. Plní funkciu produkčnú, ekologickú a environmentálnu. Aby pôdny fond mohol v plnej miere plniť tieto funkcie čo najoptimálnejšie, musia byť navrhnuté technicko-organizačné opatrenia, ktoré priaznivo ovplyvnia produkčný potenciál pôd a ekologickú stabilitu územia.

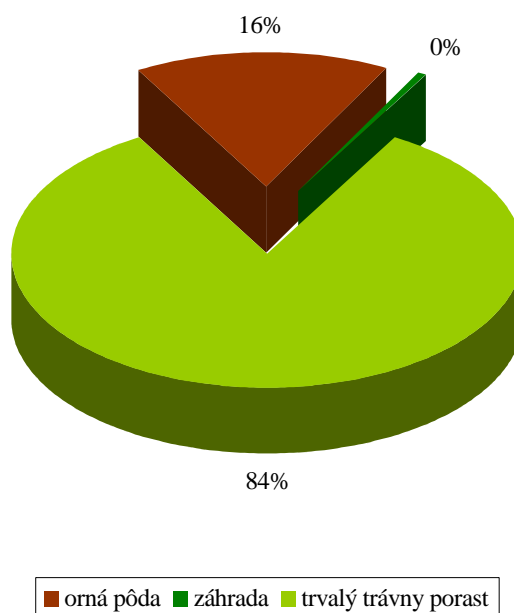
Poľnohospodársky pôdny fond (PPF) v súčasnosti v mimo urbanizovaných plôch tvoria dve základné kategórie, a to: orná pôda a trvalo trávnaté porasty kosných lúk a pasienkov. Tieto dve kategórie zostávajú najviac zastúpené pre poľnohospodárske využívanie aj do budúcnosti.

Výmera obce- poľnohospodárska pôda

Názov ukazovateľa	Výmera územia v m ²
Celková výmera územia obce	25 610 585
Poľnohospodárska pôda spolu	9 110 174
Poľnohospodárska pôda- orná pôda	1 470 952
Poľnohospodárska pôda- chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda- vinica	0
Poľnohospodárska pôda- záhrada	37 597
Poľnohospodárska pôda- ovocný sad	0
Poľnohospodárska pôda- trvalo trávnatý porast	7 601 625

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2006

Poľnohospodárska pôda

Výmera obce- nepoľnohospodárska pôda

Názov ukazovateľa	Výmera územia v m ²
Nepoľnohospodárska pôda spolu	16 500 411
Nepoľnohospodárska pôda- lesný pozemok	15 613 332
Nepoľnohospodárska pôda- vodná plocha	109 858
Nepoľnohospodárska pôda- zastavaná plocha a nádvorie	583 153
Nepoľnohospodárska pôda- ostatná plocha	194 068

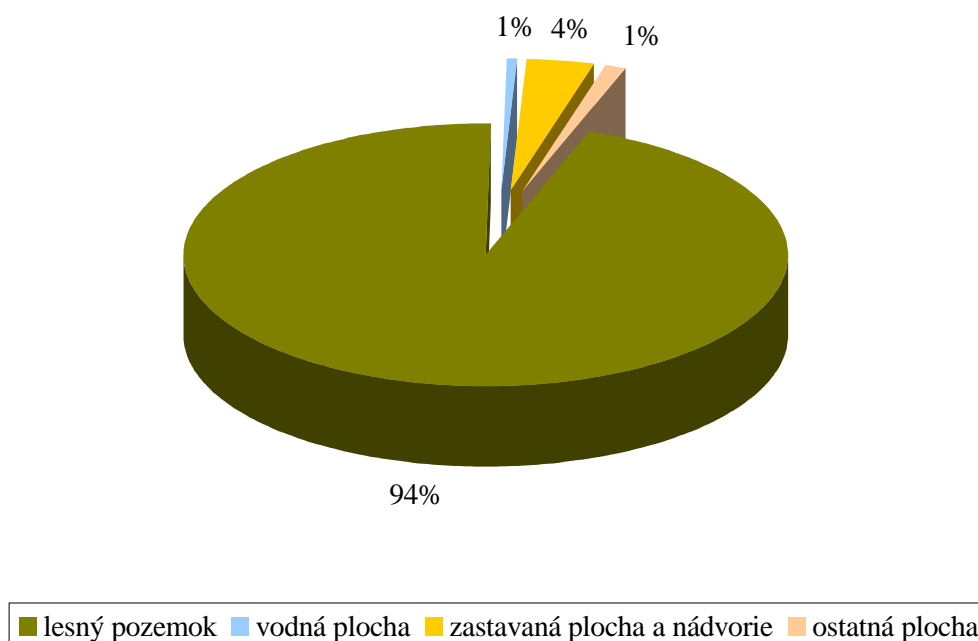
Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2006

Kataster obce Čičmany má pri svojej celkovej rozlohe 2 562 ha až 911 ha poľnohospodárskej pôdy, z ktorej je 16 % orná pôda a zvyšok sú trvalé trávnaté porasty.

V druhej polovici 20. storočia sa vytrácali kravy, ovce, kone z pasienkov. Na prelome storočia už nikto nemá poľnohospodársku výrobu ako hlavný zdroj obživy. Domáce obyvateľstvo sa venuje záhradkárstvu a na obrábaných plochách pestuje poľnohospodárske produkty pre samozásobovanie. Obyvatelia obce sa tiež venujú chovu oviec.

Rozloženie pôdneho fondu predstavuje využívanie územia hlavne na poľnohospodárske účely využitia ornej pôdy a z nepoľnohospodárskej pôdy je až 94 % lesných pozemkov.

Nepoľnohospodárska pôda

E/3. Lesné hospodárstvo

V katastri obce Čičmany je k dispozícii lesný pozemok o rozlohe 15 613 332 m², čo predstavuje dostatok zelene. Ťažba drevnej hmoty postupuje podľa lesohospodárskych plánov. Výmera lesnej pôdy sa pravdepodobne zvýši na úkor pasienkov. V obci pracuje Pozemkové spoločenstvo aj Urbár, ktoré sa stará o územie lesa. Taktiež tu pôsobí Pasienkové spoločenstvo a Štátne lesy SR Žilina.

E/4. Obchod a služby

V obci sa nachádza jedna predajňa potravín a jedna predajňa so zmiešaným tovarom. Reštauračné služby zabezpečuje Hotel Kaštieľ a Penzión Javorina. Počas zimnej sezóny funguje bufet pri predajni so suvenírmí, ktorý sa nachádza v blízkosti lyžiarskeho vleku. V obci sa nachádza aj ľudová krčma.

Cintorín

Obec spravuje jeden cintorín s domom smútku. Pohrebnícke služby prevádzkuje Pohrebničníctvo Rajec na základe zmluvy.

Hasičská zbrojnica

V obci je zriadená požiarna zbrojnica, avšak pre nedostatok protipožiarnej techniky a dobrovoľníkov je nefunkčná. Obec má uzavretú dohodu o spolupráci a protipožiarnej pomoci s dobrovoľným požiarnym zborom v obci Fačkov. Pre bezpečnosť obce /hlavne dolnej časti/ je potrebné vybudovať v trase miestneho potoka Rajčianka záchyty vody pre potreby požiарnej techniky.

Cestovný ruch

Poloha obce Čičmany vzhľadom na silne urbanizované územia severného Slovenska, na základné sídelné rozvojové osi Slovenska, na blízkosť výrazne urbanizovaných území Severnej Moravy, na Poľskú republiku, príslušnosť k Strážovským vrchom s nenarušeným prírodným resp. životným prostredím, má už založený rekreačný potenciál, dochovaný obytný fond vytvárajúci základný rámec pre rozvoj cestovného ruchu, turizmu a rekreácie. Územie obce patrí medzi navštevované rekreačné strediská a je vyhľadávaným cieľovým miestom rekreácie vďaka rázovitej zástavbe drevených objektov a lyžiarskym podmienkam.

Rekreačný potenciál obce Čičmany je primeraný prírodným danostiam. Jeho danosti a aktivity majú regionálny až celoštátny význam. Umožňujú rozvíjať predovšetkým vidiecku

podhorskú rekreáciu, poznávací turizmus, všetky formy turistiky a zimné lyžiarske športy. Medzi zaujímavosti a pamiatky v obci patria drevenice s ornamentálnou výzdobou zachované najmä v dolnej časti obce, barokový kostol Nájdenia sv. Kríža, barokovo-klasicistický zemepanský kaštieľ a múzeum /národopisná expozícia/. V obci je tiež zriadená turistická informačná kancelária. V rámci cestovného ruchu je možné navštíviť Rajeckú Lesnú, v ktorej sa nachádza unikátny drevený slovenský betlehem a Rajecké Teplice, kde sa nachádzajú kúpele. Medzi ďalšie zaujímavosti a pamiatky patrí zrúcanina hradu v Lietave a zámok a Zoo v Bojniciach.

E/6. Životné prostredie

Územie obce je bez výrazných znečisťovateľov povrchových vôd. Problémom je zastavané územie, ktoré nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu a odpadové vody sú v niektorých prípadoch vypúšťané priamo do vodných tokov, alebo pôdy. K zlepšeniu tejto situácie by prispelo vybudovanie splaškovej kanalizácie. Zdroje znečistenia nie sú ani na poľnohospodárskom dvore, ktorý je v súčasnosti bez hospodárskych zvierat. V obci je zavedený separovaný zber, kde sa triedi sklo, papier, plasty a kovové obaly. Územie katastra obce patrí do oblasti s minimálnym rizikom vzniku svahových deformácií. Pôda je v k.ú. Čičmany bez kontaminácie.

Obec je z väčšej časti zásobovaná teplom zo zdrojov na tuhé palivo (hnedé triedené uhlie, koks), čo má za následok nepriaznivý ekologický dopad na stav ovzdušia v samotnej obci a najbližšom okolí najmä v zimnom období a v čase inverzií. V súčasnosti má 22 domácností lokálne ústredné kúrenie: na pevné palivo 18 a 3 elektrické vykurovanie. Po roku 2010 by malo byť 60 až 80 % domácností a rekreačných objektov napojených na ekologicky čisté zdroje, a to: elektrina, a pilinové brikety, ktoré sú tiež zaradené medzi čisté ekologické palivá.

K devastácii životného prostredia prispievajú: neupravený breh vodného toku Rajčianka a samotní občania, ktorí sa podieľajú podstatnou mierou na vzhľade a estetike obce. Chýbajú chodníky, esteticky upravené stredisko obce, parkovacie priestory.

Hospodársky pokrok často so sebou prináša degradáciu životného prostredia a stále väčšiu mieru znečisťovania. Z ekonomického hľadiska je nevyhnutné zachovať aspoň takú kvalitu životného prostredia, ktorá zabezpečí trvalo udržateľný sociálno – ekonomický rozvoj. Preto treba sledovať i malé prevádzky na území obce, ako sa správajú k životnému prostrediu vo svojom bezprostrednom okolí. Pre ochranu životného prostredia a ekológiu je nutné neprestajne šíriť osvetu medzi občanmi, informovať ich o životnom prostredí a naučiť ich,

aby sa správali ekologicky. V tomto smere má obecná komunita voči životnému prostrediu veľké podlžnosti.

E/7. Ľudské zdroje

Organizácie, združenia, spolky kultúrno-spoločenské aktivity

V obci Čičmany nie sú aktívne žiadne spolky ani združenia. Záujmové, kultúrne a športové organizácie vystupujú len príležitostne pri organizovaní konkrétnych akcií.

Významní predstavitelia obce

Matilda Čechová – akademická maliarka

Dr. Emil Straňai , ktorý sa zaslúžil o zachovanie kultúrneho dedičstva

E/8. Majetok obce

Rekapitulácia rozpočtu obce za roky 2005 až 2007

<i>Prehľad hospodárenia obce v období od 2005 až 2007 v tisíc SK</i>			
<i>Ukazovateľ</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>
<i>Bežné príjmy</i>	1 523	1 788	1 810
<i>Kapitálové príjmy</i>	374	298	-
<i>Príjmy spolu</i>	1 897	2 077	1 810
<i>% plnenia príjmov</i>	-	-	-
<i>Bežné výdavky</i>	1 326	1 526	1 513
<i>Kapitálové výdavky</i>	361	441	297
<i>Výdavky spolu</i>	1 687	1 963	1 810
<i>% plnenia výdavkov</i>	-	-	-
<i>Zisk/strata</i>	290	110	-
<i>Obec Čičmany</i>			

Ako prezentuje tabuľka, v sledovanom období obec Čičmany hospodárila s kladným hospodárskym výsledkom. Od roku 2001 zaznamenali príjmy a výdavky značný nárast, čo bolo spôsobené prechodom kompetencií štátnej správy na samosprávu. Vzhľadom na veľkosť obce možno konštatovať, že hospodári veľmi pozitívne s tendenciou trvalej stability zabezpečenia všetkých potrebných samosprávnych funkcií. Nasledujúca tabuľka prezentuje stav majetku obce k 31.12.2007. Obec disponuje týmto majetkom:

Prehľad majetku obce v roku 2007 k 31.12 2007	
Majetok	Suma (v SK)
<i>Software</i>	799 688
<i>Pozemky</i>	700 812
<i>Stavby</i>	10 107 784
<i>Ostatný DHM</i>	1 377 000
<i>Iné</i>	536 587
Spolu majetok	13 721 871

Výdavky obce na chod samosprávy od 2005 do 2007			
Ukazovateľ	2005	2006	2007
Výdavky spolu	1 533	1 645	1 733

Výkon samosprávy je predovšetkým verejnou službou občanovi. Celkové výdavky na chod samosprávy za ostatné 3 roky majú iba mierne stúpajúci trend. Výdavky rozpočtu sú kryté aj z príjmov podielových daní a miestnych poplatkov, ktorých výšku prezentuje nasledujúca tabuľka.

Príjmy obce z podielových daní a poplatkov od 2005 do 2007 (v tis. Sk)			
Ukazovateľ	2005	2006	2007
<i>Podielové dane</i>	1 282	1 260	871
<i>Miestne príjmy (poplatky + dane)</i>	1 374	1 630	1 309

Výdavky obce na zabezpečenie komunálnych služieb od 2005 do 2007 (v tis. Sk)			
Ukazovateľ	2005	2006	2007
<i>Úprava verejných priestranstiev</i>	8	12	15
<i>Údržba miestnych komunikácií</i>	18	39	21
<i>Cintorínske služby</i>	6	10	9
<i>Verejné osvetlenie</i>	157	246	11

S výkonom vlastných samosprávnych funkcií súvisí aj zabezpečenie komunálnych služieb v obci. Najväčší podiel výdavkov pripadá na údržbu verejné osvetlenie a údržbu miestnych komunikácií. V nasledujúcom období bude potrebné počítať aj s výdavkami na úseku úpravy verejných priestranstiev, tokov a cintorínske služby. Zdá sa, že im v uplynulom období bola venovaná iba minimálna pozornosť

Obec vlastní:

Majetkom obce je budova kultúrneho domu, hasičskej zbrojnice, domu smútku, miestneho pohostinstva a budova obchodu. Obec tiež vlastní 39% podiel v zariadení lyžiarskeho strediska, malé plochy pozemkov v zastavanej časti obce, lávky a 2 prechodné mosty.

F/ SWOT ANALÝZA

SWOT¹ analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na základe sformulovaných silných a slabých stránok sa pristúpilo k definovaniu hlavných rozvojových cieľov v nasledovných oblastiach:

- ◆ hospodárstvo
- ◆ technická infraštruktúra
- ◆ životné prostredie
- ◆ sociálna oblasť a zdravotníctvo
- ◆ školstvo a vzdelávanie
- ◆ šport
- ◆ kultúra
- ◆ cestovný ruch a public relations

Analýza silných a slabých stránok monitoruje súčasný stav z hľadiska vnútorných faktorov a odhaľuje, čo je v obci pozitívne a negatívne. Silné stránky obce sú obyčajne zakotvené v prirodzených dispozíciách a v konkurenčnej výhode. Slabou stránkou je to, čo obci chýba, alebo čo sa robí nedostatočne v porovnaní s inými.

Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj obce z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti a riziká, s ktorými treba v tomto procese rátať. Príležitosťou obce je pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jej ďalší rozvoj za predpokladu, že obec získa zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením obce sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja a to na úrovni miestnej, ale aj regionálnej a národnej, ktoré ju v negatívnom smere ovplyvňujú.

Syntéza výsledkov SWOT analýzy porovná vonkajšie príležitosti a ohrozenia s vnútornými silnými a slabými stránkami. Ich kombináciou a prienikom vznikne stratégia ako vyvažujúci faktor, ktorý uvedie obec do súladu s jej okolím.

¹ (skratka SWOT je odvodená z anglického Strength = silné stránky, Weaknesses = slabé stránky, Opportunities = možnosti, Threats = ohrozenia)

F/1. Hospodárstvo

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • dobré cestné spojenie s krajským mestom Žilina • existujúce prevádzky výroby a služieb 	<ul style="list-style-type: none"> • pomalé rozvíjanie malého a stredného podnikania a nedostatok pracovných príležitostí • nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu investičných zámerov • malý investičný potenciál obyvateľov • absencia viacerých druhov služieb a obchodov pre obyvateľstvo • nedostatočná tvorba regionálnych väzieb • chýba informačný systém na efektívnu komunikáciu samospráva – podnikatelia -občania
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • výhodná poloha s primerane dobrou dostupnosťou do väčších sídiel • možnosti rozvoja služieb a obchodu pre obyvateľstvo • možnosti zriadenia menších výrobných prevádzok • možnosti pre čerpanie financií z fondov EÚ • voľné plochy pre zriadenie malého priemyselného parku 	<ul style="list-style-type: none"> • nízka motivácia obyvateľstva k rozvoju podnikateľských aktivít • nízka využiteľnosť pracovnej sily na území obce • nízke produkčné parametre poľnohospodárstva • dlhodobé neriešenie vlastníckych vzťahov pri investičných zámeroch • veľká administratívna náročnosť pre získanie dotácií z fondov EÚ • nedostatok investičného kapitálu • nedostatočná regionálna spolupráca • chýbajúce partnerstvá • pasivita obyvateľov v otázke podnikateľských aktivít

F/2. Technická infraštruktúra

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • dobré prepojenie obecnej komunikácie na hlavnú cestnú sieť • vybudovaná energetická rozvodná sieť • existujúce verejné osvetlenie • prepojenie s miestnou autobusovou dopravou • existencia verejného rozhlasu • dobré predpoklady pre rozšírenie miestnej infraštruktúry 	<ul style="list-style-type: none"> • nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu a kultúrneho domu • zlý stav miestnych komunikácií a nevybudované chodníky • problémy pri údržbe technickej infraštruktúry • nízka frekvencia autobusových spojov • absencia káblovej televízie • nedostatočné pokrytie mobilnými operátormi

	<ul style="list-style-type: none"> • nevybudovaná kanalizácia
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • vybudovanie miestneho bezdrôtového rozhlasu • dobudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách • rekonštrukcia nehnuteľného majetku obce (kultúrny dom, atď) • možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ • možnosť doregulovania potoka a doplnenia líniovej zelene v intraviláne obce • pripojenie obecnej knižnice na internet 	<ul style="list-style-type: none"> • malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu • absencia chodníkov popri miestnych cestných komunikáciách • nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk • nedostatočná regionálna spolupráca • chýbajúce partnerstvá • vysoká finančná náročnosť potrebnej rekonštrukcie požiarnej zbrojnice • problémy v rámci čerpania prostriedkov z fondov EÚ

F/3. Životné prostredie

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • pomerne zachovalé životné prostredie • primeraná estetická kvalita intravilánu • relatívne tiché prostredie vhodné pre rozvoj IBV • zavedená separácia odpadu v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • zarastanie brehov potoka Rajčianka • absencia centrálného kompostoviska • absencia súvislejšej verejnej zelene a oddychovej zóny • prítomnosť neregulovaných skládok odpadu v obci
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • vhodné plochy pre verejnú zeleň • doregulovanie koryta miestneho potoka, úprava brehov • zvýšiť právne povedomie obyvateľstva v oblasti životného prostredia • výstavba oddychovej zóny • rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby • obnoviteľné zdroje energie - energia biomasy • možnosti pre čerpanie financií z EÚ fondov • združenie obcí v mikroregióne s cieľom zriadenia spoločného kompostoviska 	<ul style="list-style-type: none"> • potenciálna nízka ochota obyvateľov podieľať sa na separácii TKO a riešení problémov so zeleným odpadom • nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi • nedostatočná regionálna spolupráca • chýbajúce partnerstvá

F/4. Sociálna starostlivosť a zdravotníctvo

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> dobrá dostupnosť zdravotníckych zariadení v príľahlom sídle 	<ul style="list-style-type: none"> absencia zdravotného strediska v obci absencia sociálneho zariadenia v obci nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie absencia ordinácie praktického, zubného a detského lekára absencia pravidelných návštev lekára priamo v obci ekonomická situácia obyvateľstva často bráni potrebnej návšteve ordinácie praktického a následne špecializovaného lekára
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> zabezpečenie návštevy lekára aspoň 1krát týždenne do obce zabezpečenie opatrovateľskej služby zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ zriadenie sociálneho zariadenia možnosť rozšírenia služieb pre dôchodcov a sociálne odkázaných občanov 	<ul style="list-style-type: none"> rast počtu obyvateľov v seniorskej vekovej kategórii zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva zhoršovanie zdravotného stavu obyvateľstva pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť

F/5. Školstvo a vzdelávanie

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> obecná knižnica 	<ul style="list-style-type: none"> chýbajúce vzdelávacie aktivity organizované obcou chýbajúce klubové priestory pre deti
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> zavedenie modernej výpočtovej techniky na obecný úrad a do obecnej knižnice zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov 	<ul style="list-style-type: none"> vplyv nežiaducich javov na deti a mládež nedostatok finančných prostriedkov na údržbu objektov a vybavenie kultúrneho domu a knižnice

<ul style="list-style-type: none"> • vytvorenie verejného prístupu na internet • koordinácia výchovy a vzdelávania s občianskymi združeniami, spolkami • zefektívnenie spolupráce s okresným mestom na regionálnej úrovni • podpora záujmových krúžkov zo strany obce <p>možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nárast sociálnej ohrozenosti mládeže • nezáujem mladých ľudí podieľať sa na riešení spoločenských problémov
---	--

F/6. Šport

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • možnosť využívania lyžiarskeho strediska Javorinka na zjazdové lyžovanie a beh na lyžiach 	<ul style="list-style-type: none"> • potreba vytvorenia koncentrovanej športovo-rekreačnej zóny v obci • nedostatočná starostlivosť o rekreačno-oddychové zázemie občanov z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov • nedostatok voľno-časových aktivít pre rôzne vekové kategórie obyvateľstva • nevybudované priestory pre využitie voľného času - chýba komplexný športový areál pre kolektívne hry
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • možnosť rozšírenia športového areálu pre ďalšie športové aktivity • možnosť vybudovania oddychovo-spoločenskej zóny v priestoroch športového areálu • možnosť organizovania športových podujatí • možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ 	<ul style="list-style-type: none"> • vplyv nežiaducich javov na deti a mládež • nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu oddychovo-spoločenskej zóny

F/7. Kultúra

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
---------------	---------------

<ul style="list-style-type: none"> • existencia spoločenských priestorov slúžiacich na poriadanie kultúrnych podujatí v budove kultúrneho domu • obecná knižnica • záujem občanov o spoločenské aktivity a dianie v obci • tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia 	<ul style="list-style-type: none"> • malá aktivita občanov o spoločenské dianie v obci • nevyhovujúci technický stav kultúrneho domu • chýbajúca klubovňa pre mládež • chýbajúca klubovňa pre seniorov
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • rozvinúť kultúrne povedomie a tradície v obci • spracovanie ročného programu kultúrnych podujatí • usporadúvanie výročných kultúrnych podujatí pri príležitosti prvej zmienky o obci • regionálna spolupráca, cezhraničná spolupráca v oblasti kultúry • organizácia spoločných kultúrnych podujatí s okolitými obcami • lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce • rozvoj sponzoringu kultúry • obnova zanikajúcich tradícií • zakladanie spolkov, klubov, občianskych združení obyvateľov obce • vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci • možnosti pre čerpanie financií z fondov EÚ • vybudovanie systému tzv. hnedých tabúl • vybudovanie vnútorného smerového informačného systému • zvýšená propagácia obce elektronickou a tlačnou formou • pripravovaný projekt vybudovania náučného turistického chodníka 	<ul style="list-style-type: none"> • nezáujem obyvateľov o rozvoj svojho kultúrneho povedomia • slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC • posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre • nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce • nedostatočná regionálna spolupráca • chýbajúce partnerstvá

F/8. Cestovný ruch a public relation

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
----------------------	----------------------

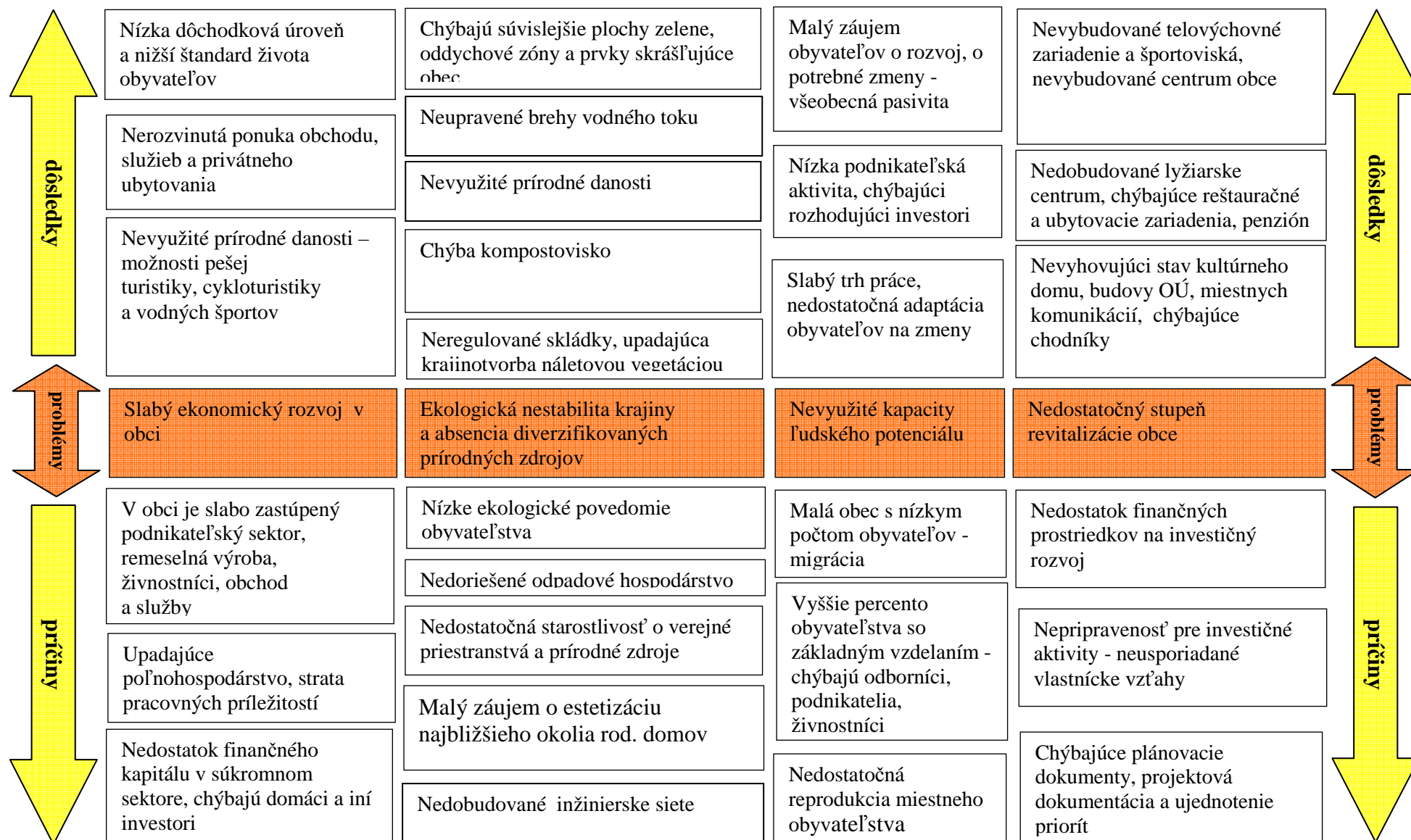
<ul style="list-style-type: none"> • dobré cestné spojenie s mestom Rajec a krajským mestom Žilina a dobré prepojenie obecnej komunikácie na hlavnú cestnú sieť • blízkosť k diaľnici D1 - koridor Západ - Východ (Bratislava –Žilina -Košice) • obec je známa starobyľou a unikátnou architektúrou – maľovanými zrubovými drevenicami • možnosť využitia zimného strediska Javorinka • blízkosť významných atraktívnych stredísk cestovného ruchu: Rajecká Lesná, Rajecké Teplice, Bojnice,... • dobré možnosti nemasových foriem rekreácie a turizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • málo rozvinutý cestovný ruch • nedostatočná spolupráca obcí v rámci regiónu pri príprave, ponuke a propagácii • nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • možnosť rozvoja oddychovej turistiky v okolí • možnosti vybudovania cykloturistických a náučných chodníkov • vybudovanie multifunkčného športového areálu, koncentrácia športových aktivít • spracovanie multimediálnych propagačných materiálov o obci v rôznych jazykoch • zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni • možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ • príležitosť rozvoja rodinnej rekreácie • možnosť zriadenia menších ubytovacích zariadení v okrajových častiach obytnej zóny • možnosť prestavať rodinné domy s možnosťou ubytovania v súkromí • možnosť prepojiť regionálny a mestský turizmus s prírodným prostredím obce • možnosti rozvoja agroturistiky - chov koní, oviec, možnosti pestovania liečivých rastlín • spolupráca s okolitými obcami s cieľom vytvorenia spoločného produktu CR • vybudovanie systému tzv. hnedých tabúl • vybudovanie vnútorného smerového informačného systému 	<ul style="list-style-type: none"> • náročné získavanie úverových zdrojov • neochota ľudí investovať a začať podnikateľské aktivity v oblasti cestovného ruchu • blízkosť vyhľadávaných destinácií v oblasti cestovného ruchu • ponuka nekompletných produktov CR • nedostatočná regionálna spolupráca • chýbajúce partnerstvá

• zvýšená propagácia obce elektronickou a tlačnou formou	

Pre vytvorenie stratégie usmernenia budúceho vývoja obce je dôležité prezentovať výsledky sociálno-ekonomickej analýzy obce vo forme SWOT analýzy.

SWOT analýza slúži ako praktický nástroj na hodnotenie územia a aktivít, ktoré sa v ňom uskutočňujú. Silné a slabé stránky opisujú vnútorný stav týkajúci sa najmä minulosti a prítomnosti obce, príležitosti a ohrozenia sa týkajú vonkajších faktorov a majú skôr väzbu na budúcnosť obce. Svojím usporiadaním silné - slabé stránky, príležitosti - ohrozenia, tvoria podstatu úvah, ktoré sú potrebné pri formulovaní stratégie budúceho vývoja obce, ako zachovať alebo rozvíjať jej silné stránky, ako odstraňovať resp. eliminovať slabé stránky, ktoré z budúcich príležitostí možno využiť pre jej ďalší rozvoj, akými aktivitami možno čeliť očakávaným ohrozeniam jej ďalšieho rozvoja.

G/ STROM PROBLÉMOV OBCE

H/ VÍZIA

Obec Čičmany v následných 10 – 15 rokov bude obcou, ktorá vytvorí všetkým svojim obyvateľom kvalitné podmienky na plnohodnotný život v miestnej komunite. Svoj zámer podporí rozhodnutiami a opatreniami tak, aby bola obec Čičmany dobrým miestom na bývanie, kde bude zabezpečený primeraný štandard v technickej vybavenosti obce v kultúrnej, telovýchovnej a sociálnej oblasti.

I/ ROZVOJOVÉ POTENCIÁLY

Na základe prezentácie výsledkov auditu územia, zdrojov obce a výsledkov SWOT analýzy boli identifikované súčasné rozvojové potenciály obce

Ľudské zdroje

- ◆ neprimeraný stav vhodnej pracovnej sily
- ◆ predpokladaný nárast imigrantov najmä z blízkeho okolia, ktorí budú mať záujem o IBV

Prírodný, sídelný a kultúrno-historický potenciál

- ◆ zachovalé prírodné danosti
- ◆ blízkosť k centráam cestovného ruchu Rajecká Lesná, Rajecké Teplice, Bojnice, Lietava, Súľov,...
- ◆ výhodné možnosti pre rozvoj IBV a HBV
- ◆ dostatok možností pre ďalší rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry
- ◆ pomerne dobré dopravné prepojenie cestné koridory Bratislava - Žilina - Košice

Cestovný ruch a rekreácia

- ◆ doteraz nevyužitú možnosti v zriaďovaní privátneho ubytovania
- ◆ možnosti rozvoja chatárskej, chalupárskej rekreácie a agroturistiky
- ◆ možnosti rozvoja siete obchodov, reštauračných a ubytovacích zariadení v súvislosti s cestovným ruchom
- ◆ možnosti na lyžovanie

Hospodárstvo a podnikanie

- ◆ zriaďovanie malých prevádzok a podnikov spracovateľského charakteru s využitím tradičných surovín (piliarske polotovary, ľudový nábytok, zhotovovanie tradičných čičmanských výšiviek, odevu a obuvi, výrobky z prútia, výroba suvenírov a pod.)
- ◆ spracovanie biomasy a získavanie alternatívnych zdrojov energie
- ◆ chov oviec a hovädzieho dobytku

Po identifikácii rozvojového potenciálu na ďalších 10-15 rokov sa dominantnou stáva oblasť rozvoja cestovného ruchu a turizmu a malá miestna výroba spracovateľského charakteru a výrobkov ľudovej tradície. Na rozvoj cestovného ruchu a turizmu sa viaže ďalšie rozšírenie obchodnej siete a služieb.

Základom pre ďalší rozvoj obce ostáva dobudovanie technickej a občianskej infraštruktúry, rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov, rekonštrukcia a dobudovanie objektov občianskej vybavenosti a to najmä rekonštrukcia budovy kultúrneho domu, rekonštrukcia budovy obecného úradu, výstavba penziónu, športového areálu a celková revitalizácia estetického vzhľadu obce. Realizácia týchto investičných aktivít sa javí ako nevyhnutnosť v procese rozvoja obce k prosperite.

J/ STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE

Ciele rozvoja obce

Rozvojová stratégia obce vychádza z výsledkov auditu územia, komplexných analýz hospodársko-sociálnej situácie, zo SWOT analýzy, z identifikovaného rozvojového potenciálu a z ďalších faktografických údajov a porovnaní. Definovanie globálneho cieľa a strategických cieľov v jednotlivých oblastiach hospodársko-sociálneho rozvoja obce je dôležité z hľadiska naplnenia rozvojových zámerov a priorít obce. Pod každý strategický cieľ sú zahrnuté priority investičného i neinvestičného charakteru. Tie sa môžu podľa situácie, potreby a finančného zabezpečenia dopĺňať a modifikovať, tak ako si to bude spoločensko-ekonomický vývoj v obci Čičmany vyžadovať. Globálny cieľ a strategické ciele však majú svoju dlhodobú platnosť a ich naplnenie je zárukou budúcej rozvinutej a prosperujúcej občianskej komunity.

Globálny cieľ rozvoja obce

GLOBÁLNYM CIEĽOM ROZVOJA OBCE NA ĎALŠÍCH 15–20 ROKOV JE VŠESTRANNÁ REVITALIZÁCIA OBCE ČIČMANY, ZVÝŠENIE EKONOMICKEJ PROSPERITY A KVALITY ŽIVOTA JEJ OBYVATEĽOV PRI ZACHOVANÍ ZDRAVÉHO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA.

Strategické ciele rozvoja obce:

1. Zabezpečiť všestranný rozvoj obce a to dobudovaním občianskej a technickej infraštruktúry.
2. Rozvoj individuálnej bytovej výstavby a hromadnej bytovej výstavby.
3. Vytvoriť predpoklady pre rozvoj kultúrnych, spoločenských a telovýchovných aktivít.
4. Pozitívne využiť rozvojový potenciál obce (prírodné danosti, tradičné duchovné hodnoty, kultúrne pamiatky, ľudský potenciál) v rámci investičných i neinvestičných aktivít a primeraným spôsobom zabezpečiť ich všestrannú prezentáciu.
5. Podporovať rôzne formy podnikania a rozšírenia možnosti trhu práce, najmä cez rozvoj cestovného ruchu.
6. Vytvoriť miestny funkčno-priestorový systém turistiky a rekreácie v náväznosti na ďalšie blízke strediská cestovného ruchu a turizmu (Rajecká Lesná, Rajecké Teplice – kúpele, Bojnice ...).
7. Podporovať využívanie leso-pasienkárskych častí, s cieľom zachovania rózovitosti krajiny a ekologicky hodnotných území.
8. Rozvinúť všestrannú aktivitu obecnej komunity vo všetkých oblastiach spoločenského a kultúrneho života na základe spolupráce a vytvorených partnerstiev.
9. Vytvárať priestor na vzostup spoločenského vedomia prístupom k informáciám, k celoživotnému vzdelávaniu a k informačným technológiám.
10. Posilniť pozitívny demografický vývoj rozšírením individuálnej bytovej výstavby, hromadnej bytovej výstavby, kultúry a telovýchovy, teda kompletnej občianskej infraštruktúry.

K/ ZDROJE FINANCOVANIA A DOSTUPNÉ EKONOMIKÉ NÁSTROJE PRE REALIZÁCIU STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Po roku sa 2007 môžu plnohodnotne využívať finančné prostriedky v rámci nového finančného memoranda a stanovených operačných programov v Národnom strategickom referenčnom rámci (NSRR) i pre roky 2008-2013. Okrem nich sa bude môcť využiť napr. Program LEADER, Program rozvoja vidieka, alebo program cezhraničnej spolupráce, ktorý nahrádza grantovú schému INTERREG-u.

Na čerpanie finančných prostriedkov zo ŠF EÚ je potrebné sa sústavne pripravovať a to najmä:

- ◆ zahrnutím projektových zámerov do programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce - vypracovanie PHSR, územného plánu, prípadne strategických rozvojových štúdií (na cestovný ruch, rozvoj mikroregiónu, spolupráce a partnerstvá a pod.)
- ◆ vysporiadané vlastnícke vzťahy, získanie LV alebo uzavretie zmlúv o dlhodobom prenájme
- ◆ zosúladenie a aktualizovanie územno-plánovacej dokumentácie na úrovni obce
- ◆ príprava stavebnej projektovej dokumentácie až po získanie stavebného povolenia
- ◆ príprava zdrojov na povinné spolufinancovanie projektov (pri neziskových zámeroch je to zväčša 5 % hodnoty projektu, pri podnikateľských projektoch cca 50 % hodnoty projektu). Financovanie projektov je možné ešte zabezpečiť príslušnými ministerstvami, VÚC ŽSK, ak sú v rámci ich rozpočtu vytvorené možnosti, najčastejšie ako finančná výpomoc.

Na financovaní projektov sa ďalej môžu podieľať súkromné alebo vládne nadačné fondy, podnikateľské subjekty, bankové domy, prípadne jednotlivci ako fyzické osoby.

L/ AKTUALIZÁCIA A KONTROLA PLNENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Pri realizácii a financovaní projektov zo ŠF je dôležité naplňovať podmienky EÚ nielen pri programovaní (spracovanie PHSR), ale tiež dosiahnuť efektívnosť použitia finančných zdrojov v kombinácii s dofinancovaním z vlastných zdrojov. Prostriedky sa majú sústreďovať na prioritné ciele, riešiť zásadné problémy a uplatňovať partnerstvá. Úplný výpočet všetkých možností financovania a koordinácie implementácie projektov presahujú možnosti tohto dokumentu. Doporučeným krokom je vytvoriť pracovné skupiny pri realizácii jednotlivých projektov, vypracovať k nim akčné plány, časové a obsahové harmonogramy a tiež stanoviť kritériá úspešnosti v jednotlivých strategických cieľoch. Súčasťou manažérskeho zabezpečenia implementácie každej takto spracovanej aktivity je aj systém monitorovania a hodnotenia. Na základe dopredu stanovených ukazovateľov v rámci pracovnej skupiny a obecného zastupiteľstva je potrebné v časových intervaloch vyhodnocovať dosiahnuté výsledky.

Vyhodnotené výsledky by mali byť zverejnené a sprístupnené širokej verejnosti obecnej komunity.

Pokiaľ obce nedisponujú vlastnými personálnymi kapacitami schopnými zabezpečiť projekt od jeho prípravy až po jeho úspešnú implementáciu, je potrebné využiť služby odborných poradcov z externého prostredia.

M/ PRIORITY ROZVOJA OBCE, OPATRENIA AKTIVITY

Aktivita	Popis aktivity	Realizátor/Realizátori	Predpokladaná doba realizácie	Predpokladané finančné náklady
1. PRIEMYSEL A SLUŽBY - PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE V OBCE				
1.1. Rozšírenie siete obchodov	* Rozšírenie siete obchodov o predajne zmiešaného tovaru, mäsa, ovocia a zeleniny, nefajčiarsku reštauráciu, novinový stánok	Obec Živnostníci Malí a strední podnikatelia	2009 - 2015	5 mil. Sk
1.2. Rozšírenie siete služieb	* Zavedenie opravárenských služieb, zriadenie kaderníctva, holičstva * Opatrovateľská služba, kominárske a cintorínske služby	Súkromní investori	2009- 2014	8 mil. Sk
1.3. Dlhodobá podpora miestnych podnikateľov	* Výber vhodných priestorov pre novo vznikajúce podnikateľské subjekty * Vytvorenie motivačného podnikateľského prostredia za účelom oživenia miestneho podnikania	Obec Živnostníci MSP	2009- 2013	Podľa druhu zvolených aktivít
2. BYTOVÁ VÝSTAVBA, HROMADNÁ BYTOVÁ VÝSTAVBA				
2.1. Vypracovanie urbanistických štúdií	* Vybrať vhodné lokality na území obce * Vypracovať štúdiu o možnostiach rozvoj * Získanie možných investorov	Obec Individuálni stavebníci Investori	2009 - 2015	600 tis. Sk
2.2. Individuálna bytová výstavba vo vybraných lokalitách	* Vybrať vhodné lokality na území obce územie obce * vybudovanie infraštruktúry k stavebným pozemkom	Obec Malí a strední podnikatelia Individuálni stavebníci	2009 - 2015	180 mil. Sk
2.3. Výstavba HBV vo vybraných lokalitách	* Vysporiadanie vlastníckych práv k pozemkom * Vybudovanie infraštruktúry k stavebným pozemkom.	Obec	2009 - 2015	150 mil. Sk

	* Výstavba nájomných obytných domov na území obce			
3. ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU				
3.1. Vypracovanie štúdie rozvoja cestovného ruchu v obci Čičmany	* Výber lokalít pre zimnú a letnú turistiku, cestovný ruch * Výber lokalít pre športoviská	Obec	2009- 2015	400 tis. Sk
3.2. Výstavba penziónu	* Výber lokality na území obce	Obec Súkromní investori	2009 - 2015	30 mil. Sk
3.3. Vybudovanie kapacít pre rekreáciu	* V katastri obce- chalupy, chaty, privátne ubytovanie	Súkromní majitelia a investori	2009- 2015	Podľa druhu zvolených aktivít
3.4. Vybudovanie značenia cyklotrás a peších turistických trás	* Vytvorenie evidencie a vybudovanie jednotného značenia cyklotrás a peších trás v intraviláne a extraviláne obce	Obec Záujmové združenia občanov	2009 - 2010	3 mil. Sk
3.5. Cykloturistická základňa, požičovňa a servis pre zimné a letné športy	* Cykloturistická základňa, požičovňa a servis pre zimné a letné športy	Súkromní investori	2009 - 2010	2 mil. Sk
3.6. Vybudovanie a osadenie informačných tabúl	* Vybudovanie a osadenie informačných tabúl v rozhodujúcich lokalitách obce s turisticko-organizačnými informáciami doplnené mapou.	Obec	2009 - 2011	550 tis. Sk
3.7. Zriadenie turisticko-informačnej kancelárie	* Poskytovanie služieb súvisiacich s cestovným ruchom.	Obec	2009 - 2010	300 tis. Sk
4. LOKÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA OBCE				
4.1. Kultúrny dom	* Projektová príprava * Prestavba, prístavba kultúrneho dom	Obec	2009- 2013	12 mil. Sk
4.2. Zriadenie parkoviska	* Zriadenie a výstavba parkovísk pred obecným úradom, cintorínom a v centre obce	Obec	2010 - 2015	2,5 mil. Sk
4.3. Vybudovanie multifunkčného športového	* Vybudovanie detského ihriska * Vybudovanie športového areálu	Obec	2009 - 2012	1,2 mil. Sk

areálu a detského ihriska				
4.4. Oddychové zóny	* Vybudovanie oddychových zón v intraviláne obce podľa priestorových možností	Obec	2009	1,2 mil. Sk
4.5. Úprava priestorov okolo potokov a kultivácia brehov	* Vymedzenie oddychových zón v obci * Vypracovanie projektovej dokumentácie pre vytvorenie oddychových zón * Kultivácia brehov potoka	Obec	2009 - 2013	800 tis. Sk 6 mil. Sk
4.6. Vybudovanie verejného WC	* Vybudovanie verejného WC v dolnej časti obce	Obec V		
5. ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA – VODOVOD A ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO OBCE				
5.1. Zriadenie centrálneho kompostoviska pre obec	* Riešenie úlohy na základe platnej legislatívy Slovenskej republiky a Európskeho spoločenstva. * Štúdia o odpadovom hospodárstve obce v súlade s platnou legislatívou Slovenskej republiky a Európskeho spoločenstva. * Zriadenie centrálneho kompostoviska.	Obec VÚC MŽP SR	2009 - 2010	1,5 mil. Sk
5.2. Vybudovanie kanalizácie	* Vybudovanie kanalizačnej siete	Obec MŽP	2009 - 2016	8 mil. Sk
6. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA OBCE				
6.1. Výstavba a rekonštrukcia cestnej siete	* Rekonštrukcia miestnych komunikácií (podľa vybraných priorít a finančných zdrojov, ktoré budú k dispozícii)	Obec VÚC Žilina VÚC Trenčín	2009 - 2014	10 mil. Sk
6.2. Výstavba a rekonštrukcia chodníkov	* Výstavba chodníkov v obci, rekonštrukcia chodníkov v obci v súčinnosti s výstavbou a rekonštrukciou zvršku hlavného cestného telesa.	Obec	2009 - 2014	6 mil. Sk
7. ELEKTRIFIKÁCIA OBCE				

7.1. Rekonštrukcia a rozšírenie rozvodnej elektrickej siete súvisiace s realizáciou bytovej výstavby	* Rekonštrukcia rozvodnej siete v obci * Realizácia rozšírenia elektrickej siete v lokalitách predpokladanej výstavby IBV a HBV	Obec SSE, a.s.	2009 - 2017	5 mil. Sk
7.2. Alternatívne zdroje energie	* Kampaň na poskytnutie informácií o využití alternatívnych zdrojov energie – najmä vykurovanie biomasou	Obec	2009	Podľa druhu zvolených aktivít
8. SOCIÁLNA OBLASŤ				
8.1 Zvýšiť starostlivosť o dôchodcov a ľudí závislých na opatrovateľskej službe	* Klub dôchodcov	Obec	2009	100 tis. Sk
9. TELEKOMUNIKAČNÉ SIETE, PROPAGÁCIA OBCE A INFORMATIZÁCIA OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI				
9.1. Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	* Rekonštrukcia rozhlasu zavedením bezdrôtového systému * Rozšírenie siete do periférnych častí obce do lokalít predpokladanej výstavby IBV	Obec	2009	400 tis. Sk
9.2. Celková rekonštrukcia a rozšírenie telekomunikačných sietí	* Rozšírenie kapacity digitálnej ústredne. * Rozšírenie káblovej telefónnej siete do rozvojových plôch obce.	Obec Telekomunikačné firmy	2009 - 2017	Podľa druhu zvolených aktivít
9.3. Vydávanie obecných novín - občasníka	* Základný zdroj informovania občanov o všetkých oblastiach	Obec	2009- 2014	Podľa druhu zvolených aktivít
9.4. Publikácia o obci Čičmany Propagačné tlačoviny	* Vypracovanie, vydanie a distribúcia publikácie o obci	Obec	2009- 2011	500 tis. Sk
10. OŽIVENIE ĽUDOVÝCH TRADÍCIÍ A PÔVODNÝCH ĽUDOVÝCH REMESIEL V OBCE				
10.1. Oživenie ľudových tradícií	* Udržanie existujúcich ľudových tradícií. Postupné oživenie ďalších miestnych ľudových	Obec Záujmové združenia	2009- 2016	Podľa druhu zvolených aktivít

	tradícií, zvykov - stavanie májov, ľudových veselíc. Podpora remeselnej výroby.	Živnostníci Malí a strední podnikatelia		
11. PODPORA OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI				
11.1. Posilnenie života miestnej komunity	* Podpora života miestnej komunity cez podporu činnosti miestnych záujmových a profesných združení. * Podpora organizovania podujatí s cieľom zvýšiť propagáciu činnosti združení.	Obec Záujmové a profesné združenia	2009 - 2017	Podľa druhu zvolených aktivít
11.2. Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni	* Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni s cieľom zvýšenia dostupnosti finančnej podpory spoločenstva v mikroregióne.	Obec Partnerské obce, mestá, organizácie, združenia	2009-2017	Podľa druhu zvolených aktivít
12. ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV				
12.1. Podpora zamestnanosti v obci	* Podpora zamestnanosti v obci s dôrazom na zapojenie znevýhodnených skupín do aktívneho života komunity cez možnosť využívanie projektov štrukturálnych fondov EÚ.	Obec Živnostníci Malí a strední podnikatelia	2009 - 2016	Podľa druhu zvolených aktivít

N/ INFORMAČNÉ ZDROJE

Pri tvorbe PHSR obce Čičmany boli použité nasledujúce informačné zdroje:

- ◆ Akčný plán rozvoja vidieka Žilinského samosprávneho kraja na roky 2007 – 2008
- ◆ Encyklopédia miest a obcí Slovenska (PS Line, 2005)
- ◆ Štatistický úrad Slovenskej republiky
- ◆ Metodická príručka pre vypracovanie PHSR samosprávneho kraja (MVRR SR, 2004)
- ◆ Príručka na vypracovanie PHSR obce s aplikáciou strategického environmentálneho hodnotenia (December 2006)
- ◆ internet
- ◆ výsledky dotazníkového prieskumu, individuálne rozhovory s občanmi obce